

STEFAN MARTIKO

H I R I

I SË SHKUARËS

- PROZA – ESE -

Tiranë 2020

Autor: Stefan Martiko

Redaktor: Josif Papagjoni

ISBN

Copiright: Autori

Design: Mimoza Vasku

Rruga "Him Kolli". Pallati nr.41. Kati Nëntokë. Tiranë. Albania

E-mail: shtyp.emal@yahoo.com

Tel: 00355.682.036.631

PËR TE SHTEGU TJETËR

Ti je duke kërkuar një shenjë sepse e tillë është udha, pa këto shenja fati i saj i përhershëm do të ishte gremina. Nëpër ata shtigje të vegjël mbërritën gjer te ne sot autostradat e gjera që përveçse i dhanë një hov të papërmbajtshëm shpejtësive, e bënë çdo të ardhme më të afërt dhe me shpejtësinë e një ëndrre njeriu u hap horizontalisht, ndërsa shtegu tjetër para tij ishte mbyllur. Pra shtegu iu paraqit njeriut si nevojë e një shenje ku mund të maten dhe vet kohët dhe të bëhet një bilanc i përgjithshëm i udhës së përshkuar prej njeriut nëpër shekuj. Një shteg është një synim por edhe nevojë për të dalë nga rrethimi i ngushtësive për tek hapësirat e mëdha që më tepër e kërkojnë dritën prej këndesh të tjerë se sa të rrinë në pritje të saj. Një diell që lind mund ta zbulosh më shpejt duke vrapuar për te lindja e tij më e afërt ose njësoj dhe një muzg që e vendos në një teh aq të hollë ekuilibrin dhe prej ku mendimet sulmojnë njëri-tjetrin për të mos i kapur në udhë errësira. Që sot prej një dosjeje të mbyllur fleta e fundit e saj u bë fleta e parë e një dosjeje të re të sapohapur. Është errësirë ajo përmes së cilës ecim por nuk do të stepemi gjer sa ta çajmë atë qoftë edhe përmes këtij tuneli për të kapur një lindje tjetër më të afërt të diellit. Askush nuk e di dhe nuk e identifikojmë dot më shtegun e parë por jemi të vetëdijshëm se e tërë udha vetëm prej andej përherë është duke ardhur. Dhe nuk kemi për tu ndalur për sa kohë jemi

gjallë, të trembur edhe prej xhunglës e cila papritur diku mund të shfaqet. Vetëm shtegu e le të hapur mundësinë për të kapur një pikë tjetër, sepse njeriu përherë është në garë me horizontin. Një filozof do të thoshte se kjo është pikërisht pika ku na le takim e ardhmja. Por për te shtegu tjetër është një e panjohur edhe më e paparashikueshme. Sa të hapet pakëz shtegu të hyjë drita. Po cila dritë vallë, e asaj që vjen apo drita që ne i çojmë së panjohurës ndaj nesh për tu hapur? Këtu plikset ideja qerthullore e kthimit të përjetshëm me atë lineare si një ikje pa kthim. E megjithatë jemi në pritje të ndonjë sinjali prej të panjohurave sepse burimet po shteren dhe ne kërkojmë damarët e rinj të ujit. Bashkëkohës të mi u zgjuan me ëndrrën e një pasurimi të menjëhershëm dhe mbollën tokat e hashashit e marihuanës. Pastaj me po këtë nxitim kërkuar tregjet për shitje. Një shteg i ri për shtegtimin në vende të largëta. Vdekja që mbillej këtu për tu shhitur shtrenjtë gjetkë dhe ndodhte që prej kësaj drite të gabuar të iknin pa kthim, pa të ardhme, njerëz të atrofizuar të humbur nëpër rrjetat e trafiqeve ndërkombëtare, monstra që shëtisin duke mbajtur përherë nëpër valixhet e tyre vdekjen.

7.4.2020

TAKIM NË KOHË ME TË SHKUARËN

Doja ta vendosja veten pranë Le Klezosë. Nuk i kam shumë të qarta arsyet por dalëngadalë po e shpall miqësinë që më lidh me shkrimtarin e madh. Dhe nuk e di pse kjo afri më bëhet gati familjare. Shkaku ndoshta është sepse kemi parë në të njëjtën kohë me sytë e përlotur të shkuarën. Atë që prej nesh vazhdimisht është duke ikur. Një pikëllim i madh me të cilin do përballen lumturitë tona. Le Klezo e dënoi të ardhmen për tu kthyer tek e shkuara e vet ndërsa ishte i vetëdijshëm se po bënte sakrilegjin ndaj së sotmes. Me Le Klezonë nuk i kemi parcelat e ndara, ndërkohë që po punojmë në të njëjtën tokë pothuaj dhe me të njëjtin plug, por ndjesitë që përcillen prej farës dhe bimës mund të jenë shfaqur me psherëtima ose klithma. Pika e takimit do të jetë përherë diku në një të sotme ku e ardhmja fton në takim të shkuarën, për shkak të nxitimit vrasës drejt kohës që bëhet përherë e pafundme. Le Klezo bën operacione të thellë e të vështirë duke nxjerrë prej së shkuarës /që edhe pas qindra e qindra vjetësh të Heraklitit do të mbetet diçka e papërcaktuar,/ për t'ia lënë atë në dorë së ardhmes në formën e rrënojave, ku kohë pas kohe edhe më i vështirë do do të jetë deshifrimi i tyre. Ja pse shfaqet Le Klezo si një përgjegjësi e thellë shoqërore për fatin e Njeriut në raport me kohën. - Jemi këtu- duket sikur thotë Klezo- për t'i dhënë llgari së shkuarës sonë të cilën prej mijëra e mijëra vjetësh e kemi braktisur. Ato figura që zbulohen nëpër dritë-hijet e tyre na luten së paku një çast t'i blatohe mi kujtimit të tyre, qoftë

edhe duke vizituar gërmadhat që e shkuara la pas duke ikur. Kohë të ngatërruara enkas sepse ndërsa po vrapojmë për të kapur kohën, e shkuara është duke na u lutur të kthehemi për të mbartur atë që lamë pas me ose pa vetëdije. Kjo është një thirrje që bënë kujtesa për të ruajtur drejtpeshimin në udhën drejt një të ardhmeje të panjohur. Proza e Le Klezosë sjellë pamje nga largësi të së shkuarës përvijuar me një trishtim të thellë njerëzor gati vetëshkatërrues. Duke i mëshuar largësisë e tërë kjo që ai shkruan bëhet ndjellje drejt saj dhe një trishtim i madh njerëzor që nuk arrin dot ta përfshijë të tërën. Kjo është një letërsi e mirë sepse bashkë me përditshmëritë mbart edhe perspektivën. Është vllaga e kujtesës njerëzore te ky kombinim perfekt që arrin t'i japë një kuptim universal të shkuarave tona. Shkrimtari ngacmon kujtesën e të gjithëve, e cila ishte duke fjetur dhe zbulon mëkatën fillestar të harresës. Ky iluminist i madh ka zbuluar pikën magjike prej ku zbulon rrënimin e një bote. Me mënyrën e vet letrare ndërhyjnë në kujtesën njerëzore që udhëton qoftë edhe pa qënë e ndërgegjegjshme në të shkuarën e saj. Kur pasardhësit mbërrijnë në këtë pikë të leximit, do të kenë një mundësi më tepër për të kuruar kujtesën e tyre. Ky shkrimtar u shfaq në kohën e duhur kur po rrënohet njeriu dhe kur ai po mbjellë pa ditur se çfarë prej asaj ka për të korrur. Jo thjesht nostalgji por dhimbje e thellë ku përpiqemi të nxjerrim prej vetes thikat e ngulura thellë në trupat tanë, që do jenë dhimbjet tona të së ardhmes.

SHTËPIA E BISHËS

Viktimë e gjoë e rrethanave me një sjellje përherë të çuditshme prej së cilës janë hapur një mijë shkolla për ta çliruar njeriun prej vesit dhe për të nxjerrë atë prej shpellës të veshur me kostume dhe gravata. Oskar Uajldi po e përgjon tërë këtë ndryshim përmes elokuencës së fjalës me të cilën përshkruan shtëpinë e bishës. Viktima të gjorashkëmbinj të fortë ku rreh duke rënkuar dalta e skulptorit. Ndoshta prej andej nga vjen gjaku, rrjedhave të tij sjellja jonë është e përcaktuar. Gjer në përkryerje shkojmë, duke u përplasur për të mos u bërë një njeri i vetëm. Sa e pamundur është të zbulosh kufirin ku ndahet e mira nga e keqja. Në një gjyq të pafundmë vetëm sa mund të identifikojmë, pa mundur dot këtij lumi t'i kthejmë rrjedhën. Gati-gati në këtë përplasje po zbulojmë dhe ngjyrën e fjalëve. Të urtat fjalë duke u lutur po e gdhendin, por operacioni në të shumtën e rasteve ka qënë i pamundur. Kam parë dhe fjalët e mia që e shkruan himnin e së keqes. Duke i blatur asaj shumë përkëdheli për ta shkëputur prej vetes si një rrobe të vjetër. Në çastin më të mirë vetëm sa i kam zbutur asaj dënimin duke mos e dënuar me vdekje edhe pse ajo më parë kishte vrarë të tjerët. Krijoj dhe perëndinë time duke e kthyer çdo tempull, në salla gjyqi për të dëgjuar rrëfimin e pafajësisë sime. Por s'munda dot ta ndihmoja për t'i ndryshuar rrjedhën.

Të keqen time e pata këtu, fare pranë duarve të mia në çastin kur ato dikë ishin duke vrarë. Më kot e kërkujmë

atë më tepër larg e cila më vonë do ta zgjeronte tej mase perimetrin e së keqes. Më duhej të prisja njerën nga duart dhe pikërisht atë me të cilën kisha kryer krimin. Vetëm kështu mund të çlirohesha prej saj dhe të nisja jetën si një Zhan Valzhan i ri i pasepokës Hygoiane.

20.9.18

BAJLOZI I PATJETËRSUESHËM

Ky i fundit ishte bajlozi më i madh por dhe më tepër i tejdukshëm. Ai të lejonte ta shikoje dhe nga brenda si për të thënë se unë këtu jam i përkohshëm. Përherë do të shfaqet para nesh një bajloz si pengesë për të na shkatërruar iluzionet dhe për tu marrë me ato gjërat e zakonshme, me pinceta e kaçavida në duar për ta zbërthyer bajlozin nga brenda. Bajlozi si pengesë shfaqet enkas për të mos e zbuluar dot perspektivën dhe duke iu afruar asaj, largësinë e shndërron në një variacion të realitetit. Aq sa dhe shpesh kemi pyetur veten: Pa këtë kafshë mitike para nesh si mund të përballëshim me ekzistencën? Kemi përpara prova që i dorëzojnë njëra-tjetrës një rezultat shumë të vogël, sepse bajlozi ka një mijë gjymtyrë të tjera njëlloj sikur të ishte një pyll krejt i strukur në vetvete. Përtej pengesës së parë të kapërcyer nisim të krijojmë përvojën, që pa tërë atë luftë do të kthehej në një luftë shkop e lipash. Armët me të cilat luftuam bajlozin e parë tashmë janë vjetëruar e ndryshkur dhe do na duhet që çdo armë të re ta ideojmë në formën e një rakete. Sepse çdo lloj pengese bëhet pjesë e peizazhit përmes të cilit na shfaqet natyra. Lumin nuk e dalluam dot që nga larg vetëm kur iu afruam ai na u shfaq sa i madhërishëm aq edhe i përbindshëm. Duke grisur peizazhin po dhunoheshim prej tij në çastin kur i kishim zbuluar të fshehtë. Dhe sa vonë që e zbuluam kuptimin e miteve me qiklopë e sirena, me Shilla e Karibda që përherë do na shfaqeshin përmes një bukurie verbuese. Siç i ishte

shfaqur përpara verbëria Borgesit duke ia rrëmbyer krejt dritën. Dhe pa këtë verbëri nuk do të kishim këtë shkrimtar të papërsëritshëm që tërë jetën e përshkoi për të çmontuar këtë errësirë para vetes.

26.6.2018

KOMANDANTI PARA USHTARËVE

- Nderi është edhe i juaji- tha komandanti.- Mos i shtoni vetmisë suaj gjë tjetër që iu sëmur edhe shëndetin. Përpiquni që secili të bëjë të pamundurën për tu krenuar më pas me veten. Këtu te ky cep toke afër kufirit shtetëror ne jemi Kohë dhe duhet patjetër ta përfaqësojmë atë. Kur jini të tërë në rresht unë shoh te ju veten time dhe të tjerët nga lart na shohin si një njësi luftarake që është gati në çdo çast për tu shtypur si marsh i luftës. Ju e kini në dorë për të nderuar ose turpëruar veten. Edhe nëse shihni në pasqyrën e syve të mi mërzinë time. Nuk janë kaq të lehta gjërat dhe secili prej jush duhet të ngrihet mbi veten. Unë jam pranë jush si shembulli juaj. Dhe duhet të më ndiqni. Kur je në roje natën ruaj më parë veten mos të vret ose të kap gjallë armiku. Kështu ruani dhe Atdheun sepse ju jini flamur i tij i ngritur në këtë cep të largët. Ju në të vërtet jini të padukshëm, por sipër jush valvitet një flamur qoftë edhe i reckosur apo i grirë nga plumbat. Më ndihmoni dhe mua ju lutem tu lexoj të tërëve nga brenda, mos ndonjëri prej jush ka ndërmend të dezertojë prej përbashkësisë së qëllimit. Ju jini gjëja më e shtrenjtë që jeta më ka falur. Për mua ju jini thjesht shkallë prej ku unë më lart dua të ngitem. Mos e provokoni kurrë zemërimin dhe urrejtjen time për të dënuar me burg disiplinor rebelimin tuaj. Unë e di që secilit prej jush i mungon diçka shumë e rëndësishme- liria që tani atë ia kini falur Atdheut. Pranojeni me dëshirë atë para se të bëni edhe sakrificën e fundit. 11.6.18

NË AG

Eshkruara në agim ka një pafajësi që shprehet në formën e lutjes. Vijmë nga errësira për tu sjellë dritë fjalëve dhe prej një cepi të largët të mendjes sonë drita sa vjen e bëhet më qiellore. Pasi ka përshkuar pafundësinë ajo po mbërrin ngadalë dhe një lëng i çuditshëm si vesa mbi bar pikon nga pena mbi letër. Demonët e natës si Drakula i ze frika prej dritës e nisin të largohen. Ajo që po sheh tani nuk të shfaqet e tëra njëherësh por përmes një valëzimi dritëhije e cila vetvetiu mjegullohet dhe ti nis të lexosh mesazhet pa mbërritur ende në tokë prej qiejve. Është çasti kur mund të farkëtohet çdo lloj miqësie, për tu zbrazur në lumin e kohës në formën e rrëkerave plot gurguj që nisin të identifikojnë vendin dhe kohën. Nëse të ka munguar zanafilla tani atë e ndien nëpër gishta si një ekstrat ëndrrash të bukura. Nën tingujt e kambanëzave të vogla prej duarve të padukshme që tërheqin pas fjetet nga toka prej qiellit. Nëpër trup ndien mornica të lehta sikur janë duke të lindur krahë të vegjël zogjsh të sapolindur. Gjer më tani gjithçka ke shkruar përmes dorës që dridhet dhe fjalët e saj kanë përparuar me dritën. Janë rrahje të thella e të padukshme gjersa udhën ta marrin në dorë këmbët ti me këtë dhimbje diellore në trup e në mendje, gjer në mbremje i mbushur prej saj, dritën tjetër e le të ikij me perëndimin e diellit. Te togfjalëshi nata u bë ditë, do të ketë përherë një mister të pazhbëshëm që të afron te magjia që lidh natyrën me Njeriun. Për të zbutur sadopak egërsinë e ekzistencës do t'i jap krjimit edhe frymën e vet

trashendentale. Ajo që çgurëzon betonin dhe hekurin, që bën natyrën të trembet tek rrethon qytetin. Vetëm ajo dritë agullore mund të zbuste marrëzitë tona duke na përkundur si fëmijë në djepin e saj me nina-nana për të na kujtuar origjinën. Mishi dhe gjaku ynë është i përshkuar nga kjo dritë që ka vlera të pallogaritshme kurative, për të na ruajtur kthjelltësinë përballë rreziqeve që përpara na presin.

12.9.18

MBROJTJE PËR VETEN

Ka një mundësi për ta lënë atë krejt të shthurur duke i lejuar sulmuesit të bëjnë me të çfarë të duan gjersa në liri ajo t'i jetë bërë lëndë për idetë e saj. Kjo do të ishte dashur të ishte fuqia që e pret secilin me rrufepritëse të vogla. Kjo do të kishte qënë mënyra e duhur për të mos e parë atë të shqyer nëpër nofullat e bishës. Kur hedhim tymuese për ta larguar atë nga ekrani, ajo nxjerrë sipër metaforat e saj për tu shfaqur si trëndafil i erërave/siç i pëlqente të thoshte Borgesi/. E krijuar që në fillim për tu përballur me rrezikun e një humbjeje totale ajo mbetet si shenjë/yllësi/ e një qielli të largët. Gjer atje e ka degdisur atë klithma për humbjen e njeiut. Duke ikur kaq larg ajo ka lënë në tokë farën e saj. Padashur kisha dal në një temë të rëndësishme, thjesht ajo e mbrojtjes së një poezie. Edhe sikur ajo të ishte vetëm një hallkë e këputur, aty do të zbulohet një plagë ku e ardhmja vazhdon të jetë e mallkuar prej magjisë të së shkuarës. Poezia ikën prej fletores sime e trembur si zog krahëkëputur për tu strehuar diku tjetër, ndoshta edhe në shpellën e saj të largët. Ajo gjer më tani është identifikuar si një plagë e vogël por që i shkakton dhimbje tërë trupit njëherësh. Dhe unë s'do mundem dot kurrë për t'i ofruar asaj mbrojtje, për sa kohë njeriu nuk e çon trupin e vet dhe mendjen në skaner të gjej guximin për t'i hapur vet koret e plagës. Poezia njëherësh me lindjen te kjo tokë autorësinë e saj e ka mbjellur. Që të jetojë së paku sa vetja. Kjo poezi as si lutje nuk troket në portën e dikujt.

Por mund të pohojmë se jetimi i pafajshëm në gjunjë e saj çdo mbrëmje është duke u lutur. Njeriu tani këtë gjendje e përcjellë me një dhimbje të pakuptueshme. Nuk gjen dot shprehjen për ta nxjerrë jashtë moskuptimin e për tu bërë një mbrojtës i denjë i vetvetes.

26.8.18

FJALA FALJE E GJUHËS

Më ka pushtuar histeria e vrasjeve. Para vargut të Më gjatë të milingonave që nuk reshtin së ardhuri. I shtyp, i vras, u fryj me tërë bulçitë dhe mba në duar një numër pa fund liliputësh. Nuk ka më paqe gjersa të përfundojë kjo luftë shfarosëse. Mijëra e ndoshta miliona dhimbje që nuk prekin asnjë ind të ndjesive të mia. Parakalon ushtri e mundur e Pompeut. Vetëm një ndjesi vrasësi mund të të çlirojë përfundimisht prej këtij instikti. Në vend të fitimtarëve parakalon një ushtri e mundur që i krakëllijnë eshtrat në grushtat e mi të mbushur me urrejtje. Vetëm fantazia mund të shfaqet kaq e bukur në mendjen e njeriut. Egërsia përpunon shpejt e shpejt teknikat duke e kthyer vrasjen në art dhe ulërimat në një kor lutjesh. Një Vaterlo, një Stalingrad dhe prej ngado që vijnë këto dëshmi për tu ekspozuar si vepra arti. Gjersa të shpallet pafajësia e madhe e fajit makabër dhe për të tëra krimet të ftohet Niçja si gjykatës. Të harrosh krejt që çdo i vrasës është një shpirt që del duke klithur. Kur vrasja është në meslojë ndoshta ka edhe një mundësi për ta bërë pjesën tjetër të tragjedisë anën e gëzuar të saj. Udhëtimi i milingonave është paqësor për deri sa ai ndal aty ku natyra e kish thirrur. Por unë jam i Pamëshirshmi. Jam vet Zoti. Që kur e nxorra fjalën falje prej gjuhës unë perfeksionohem si vrasës. Mund të isha duke ushqyer dallëndyshet në pëllëmbën time por unë ua

injektova nëpër sqepa helmin. Dhe qielli pas kësaj do të jetë vetëm i imi. Prej tërë kësaj përvoje unë nxjerrë ligjin e ri të forcës mbi pafajësinë që nuk arrin dot të bashkojë miliona fuqi të vogla në një të vetme.

4.9.18

HERAKLITI-ORË MATËSE E KOHËS

Ajo që përcakton rrjedhën nuk duket ose qëllimisht fshihet. Është diçka e nevojshme fshehur nën kthjelltësinë e saj që e tund si shami përsipër ujërave. Është ajo që vrapon përherë pa u ankuar prej lodhjes. Dhe jam habitur kur kam zbuluar nën të të mbytur prej haresë dhe dehjes zhytur në kërkim një lumturi tjetër. Rrjedha që është duke braktisur orëmatësit e kohës në breg dhe duke nxituar në virgjërinë e saj nga frika se mos të tjerë të dehur prej lumturisë nën të do të mbyten. Kam zgjatur duart drejt tyre për ndihmë por ato i ishin bashkuar rrjedhës njëlloj si të ishin shndërruar në ëngjëj që tashmë ishin duke fluturuar nëpër qiej. Në breg mbeten përditshmëritë tona me orët që matin tinëzisht kohën për ta joshur të ndalet. Por ja ku shfaqet Herakliti si orë e të tëra kohërave që u pëshpërit: Më kot bijtë e mi jini duke pritur. Të mbyturit dhe vetëm ata u bënë kohë, ata që nën kthjelltësinë verbuese rrinë fshehur. Ne të plakurit në breg do të shpikim matës të tjerë më inteligjentë por pa mundur dot të bëhemi matës të kohës. Thellë fshihet ajo që ne të mos mundemi dot kurrë për ta arritur. I shpëtuar nga kthetrat e bashkëkohësisë për tu shndërruar në diçka tjetër.

8.8.18

NJË ZË NË SURDINË

Lumturo veten tënde edhe pse e di se ajo përbrenda është e zbrazët. Pa asnjë lloj përparësie mbi botën. Vallëzo nën ritmin e saj edhe pse e di se zbrazëtia si balonë do të mbushet me frymën tënde që pas pak ka për ta shpërthyer në qiell. Kjo është mundësia jote e vetme por dhe e fundit. Ti tani e pe fytyrën e së pamundurës por mbyll sytë për të mos e parë fundin e saj të tmerrshëm. Duke njohur natyrën e pamundësisë ti i lutesh asaj dhe vetëm asaj për ca përkëdhelje. Ky është zgripi kur njeriu ka shtrënguar fort në duar armën e fundit: kurajon dhe mëshirën ndaj vetes duke parë si po rrëzohet ngrehina. Gjer këtu për ku ke vrapuar një jetë të tërë dhe sa e sa herë prej horizontit që të ishte shfaqur ishte zhgënjyer. Duke thithur ajrin e pastër të mëngjesëve që më vonë prej frymës tënde do të infektohej. Dhe sa e sa herë kishe shpalosur një flamur të fitoreve të tua të vogla. Duke pirë opium dhe duke parë sa më shumë ëndrra me një ngazëllin fëminor guxove të matesh me botën dhe bërë pushtime, aq sa një herë mendove se mund të kapje çdo lloj perspektive. Tani këto të tëra gjenden të mbyllura te kutia e Pandorës me shenjën: Rrezik vdekjeje. Jeta jote u bë e shkuar dhe një tjetër anije po ngre velat për të të çuar atje ku askush nuk ka mbërritur. Ç'po kërkon ende brenda zbrazëtirës tënde?- mu bë sikur po më fliste një zë që po më rrëmbente flamurët prej duarve. Jeta jote nuk u bë dot vepër dhe ti duhet ta dorëzosh si përvojë pa etiketën e saj përsipër. Ti nuk le dot një emër por tek ajo të tjerët mund të shkruajnë emrin e tyre. 23.7.18

PAVDEKËSIA VJEN PREJ TË VDEKURVE

Çfarë mund të jetë e dobishme për njerëzit? Si mund t'i ndihmohet ata për tu përballur sa më lehtë me ekzistencën? Nëse arrihet shpejt dhe kjo lehtësi vjen një çast që mund të bëhet e padurueshme. Atëherë vendosim të ndihmojmë të tërë njeri-tjetrin.. Dorë për dorë në një vallzim tragjik për të përballur kohët e vështira të luftës, të urisë dhe të etjes. Dhe vjen një kohë që librat hapen përherë e më rrallë ndërsa Bibliotekës së Aleksandrisë do t'i vihet flaka. Ekzistenca përballet me luftë nën një trysni të fortë të nevojave njerëzore që ulërijnë nga të katër anët. Duket sikur idetë kanë vdekur dhe tërë bota është kthyer në një çmendinë të madhe ku lufton në grahamat e fundit për të shpëtuar dhe atë pak kujtesë që i ka mbetur. Shpëtimi mund të vijë ndoshta vetëm prej saj. Jemi përpjekur sa kemi mundur të dobësojmë pushtetin e ekzistencës së foshnjave që ulërijnë me buzët e tyre të thara në gjinj të shterur të nënave. Sa të hapet një fletë tjetër dhe mbi këtë fatkeqësi të bjerë më tepër dritë prej dimrit që është duke ikur. Prej këtij gjumi raskapitës po zgjohemi me ëndrra të bukura. Është koha e ideve që nisin të na ndriçojnë udhën. Ato na shfaqen në formën e fluturëzave të bukura duke na verbuar një çast për të parë në qetësi mrekullinë që e shfaqti te një pamje krejt të re realitetin. Është koha e ideve për të menduar se sa shumë pavdekësi mund të lindet edhe prej vdekjeve.

22.9.18

INSTIKTI I SHPELLËS

Zbulojmë një model që e sollën gjer këtu përpjekjet dhe njeriut që nis të orientohet shpejt me ndryshimin dhe vuri re i pari kahjen e zhvillimit. Kjo mundësi megjithatë nuk i jepet çdokujt në varësi të shumë rrethanave. Jemi në çastin e Hapjes por nuk jemi të gjithë të hapur. Shumica janë ende në gjumin e shekujve. Drita që vjen nuk ndriçon njëlloj për të gjithë. Dikush do të jetë përherë i pari për ta rrëmbyer atë për të treguar rrugën. Në rastin e një ndryshimi epokal papritur u panë të bulojnë sythas e një perspektive. Te rendi i ri nis me të njëherësh dhe diferencimi. Pas viteve '90 në Shqipëri shpërthyen energji të fjetura por edhe inate të vjetër dhe bashkë me të një garë e shfrenuar për tu shkëputur prej asaj turme të atrofizuar. Ata që u zgjuan më herët u shndërruan në një lloj 'pushtuesi' të zonave ende të paeksploruara. Shumë të tjerë po qajnë ende për humbjen të braktisur prej shtetit dhe shoqërisë e cila la të lirë iniciativën e çdokujt për të shqyer tjetrin. Në foto e xhirimet e atyre ditëve paqja merrte formën e një lufte të brendshme që i nxirrte prej shpellave tërë instiktet. Nuk do të kishte më duartrokitje masive ndërsa po rrëzoheshin shumë tempuj për tu ngritur të tjerë të rrëzuar në kohët e mëparshme. Janë modele që do t'i paraprijnë së ardhmes. Ata që rrëmbyen një flamur të grisur për ta shpalosur në çastin kur kohës i mungonte horizonti. Modele që konsumojnë të shkuarën pa e projektuar të ardhmen. Njerëz që braktisin tokën duke marrë vetëm pak dhe nën këpucët e grisura. Shoqëria

ua dorëzoi flamurin ca keqbërësve si për të dëshmuar foshnjërinë e saj. Pa u maturuar asgjë nisën të shpërthejnë eksperimentet dhe shembujt më të këqinj u shfaqën për të treguar sa e pafytyrë do të ishte e ardhmja. Për të kryer shndërrimin e madh shoqëria ua la në dorë flamurin këtyre leckamanëve. Në thelb të ndryshimit duhet të kish qënë fryma e cila detyron keqbërësin të shkojë te burgu i vet si hapi numër 1 për të pastruar prej infeksionit në radhë të parë vet Frymën. Por pas turmës së parë një turmë tjetër më laramane u shfaq në horizont dhe frika tani e fladitur prej lirisë i hapi udhë një nënshtrimi të ri. Frutat kishin rënë prej pemës të papjekur.

26.8.18

MËDYSHJE

Eshkuara është një nyje që na mba të lidhur dhe çasti që na përballë me të është vet ndjesia e humbjes. Zbulimi i një zbrazëtire brenda vetes. Je ti duke pritur apo ato që le pas janë duke të ndjekur. Përtej çdo të ardhmeje do të shquajmë ca yllësi të largëta dhe shumë kohë që përzihen me njëra-tjetrën. Është kjo luftë mes së sotmes dhe atyre që ruajnë ekuilibrat e mendjes sonë ndërsa përcaktojnë vet natyrën e dramës njerëzore. Ajo që mba ngritur antenat te thinjat- ajo e fshehtë që s'ka për tu eksploruar kurrë e tëra. Po për çfarë arsye e sotmja atë pas është duke e tërhequr? Ç'ndodh në çdo hap tonin ndërsa s'do të dimë se jehona e tyre këtë çast ku ndodhet. Re që vijnë për të sjellë përherë shiun përndryshe kujtesa do të jetë një skelet i mbuluar me rërën e shkretëtirës. Vetëm duke ecur ne i bëjmë bashkë të gjitha me njërën kohë brenda tjetrës me dëshirën për t'i ikur burgut të së sotmes por mbrapa na ndjek zhurma e zinxhirëve të këputur. Kemi aq ditë për të parë sa e thellë është errësira. Jemi kromozome të gjakut që një jetë brenda këtij lumi ka rrjedhur. Vorbulla të rrëmbyera- pendesa kurajoze që udhëve ngrajnë tempuj për tu falur. Një bindje se vetëm duke u lutur do të kemi dhe një fund të lumtur. Shija e hidhur e një beteje të humbur. Për të matur distancën me këto kohë të largëta nuk na ndihmojnë dot as alfabetet e sotëm dhe duhet të shfletojmë kodikët e vjetër që mund të rrëzojnë nga piedestali edhe një besim të vjetër. E sotmja ka përherë nevojë për tu qartësuar dhe gërmon për të parë

ç'po ndodh tani në tërmetin e saj të ardhmë. Është koha për të ujitur kujtesën sepse ajo mund të na dalë nesër në formën e pengesave të tjera të përçdunueshme. A e ke aq të errët pyllin për të mbuluar të fshehtë të tände? Por edhe kjo për asgjë s'ka për të të shërbyer sepse jehonat e klithmave kurrë s'kanë për tu shuar.

24.3.2019

AJO QË NUK ËSHTË BËRË ENDE URREJTJE

Një herë mendova se lumi del prej shtratit të vet të mërzisë kur ne nuk e shohim. Revolta ndaj indiferentizmit e sjellë botën tonë para një fatkeqësie tjetër. Një fëmijë kur nuk e përkëdhelim na qëllon me grushta. Prej asaj që nuk është bërë ende urrejtje. Përveç shkaqeve të dialektikës ne jemi përherë të sulmuar edhe prej metafizikës. Si goditjet që marrim prej një ëndrre të llahtarshme. E kujt vallë do t'i japë të drejt koha nëse nuk i paraqitim faktet nën dritën e të dyja anëve? Ky lumë që i ha përherë shtratin vetes një çast vjen e kthehet në një përbindësh. Por haraçin më të madh do ta paguaj njeriu. Ai që nuk e mba nën vëzhgim lumin për t'ia zbutur kthetrat. Dhe zemërimin. Sikur ta kishim vëzhguar përherë kështu natyrën do të kishim shmangur sa e sa fatkeqësi duke mos e lejuar propagandën të kthehej në bumerang. I kemi patur përherë këto mundësi edhe kur një fatkeqësi ishte nisur që nga larg sepse ajo na ka dërguar sinjale qoftë edhe përmes një ëndrre. Dhe sikur të ishim përkujdesur kaq shumë për pyjet nuk do të ishim të kërcënuar tani prej xhunglës, shpyllëzimit brutal që na la papritur zbuluar para së vërtetës lakuriqe. Pylli që dikur ishte tempull papritur u zhduk duke mos na lënë asnjë shenjë për të zbuluar vendin prej ku është duke na vëzhguar zoti. Këtu ku më parë natyra na kish ngritur një kullë vëzhgimi për të zbuluar pa u shfaqur

ende ushtritë e fatkeqësive që po vinin. Mundësitë që na ofrohen prej natyrës janë të pafundme. Bateritë e karikuara me diell do të ngasin vet makinat e shpejtësive të ardhme. Sa të lumtur do të kishim qënë pa përshkuar më parë terrin e tërë fatkeqësive. Lumi fryhet dhe del në brigje për të na rrëmbyer tokën. Dashuri e egër me një çmim shumë të lartë. Që në fakt është çmimi që ne paguajmë prej indiferencës.

22.3.18

NJË FJALË SA PËR NJË MIJË FJALË

Çdo fjalë shpreh veten qoftë edhe përmes theksit të saj. Fare rastësisht nën shqyrtimin tim tani është fjala mollush. Nuk jam krejtësisht i bindur por me shumë gjasa kjo fjalë duhet të jetë e origjinës së saj të shqipes. Por vështrimin dua ta hedh për më tej aty ku nis misteri i vet gjuhës prej nga vjen ajo fuqi shprehëse qoftë edhe e një fjale të vetme. Duket sikur fjala çlirohet prej një peshe të rëndë të varur në qiell por herë-herë edhe me forcën e një shpërthimi prej tokës së asaj bime që çlirohet prej farës në mënyrë eksplorative. Te fjala mollush dua të zbuloj idenë e diçkaje të prishur jo gjer në dekompozimin e saj të plotë. Gjer këtu shkon kuptimi fjalës sepse më tej procesi ka thirrur një fjalë tjetër si ç'mud të ishte fjala shpërbërje. Vet fjala përgjatë shqyrtimit që ne i bëjmë gjendet në një çast paqeje dhe urtësie. Dhe vetëm tani zbulojmë faktin se ne jemi të parapërgatitur për ta vënë në përdorim, pas ushtrimeve të shumta gjer sa ajo vet të na shfaqet pa asnjë lloj stimulimi. Sepse edhe në një rast pavetëdijeje të thellë kuptimi është duke na ardhur njëherësh me shqiptimin e saj. Është vet cilësia përmbajtësore e gjuhës që ka forcën e një shpërthimi. Ajo që prej këtij çasti bëhet vetëshprehëse e një kuptimi duke rigjallëruar kujtesën dhe për t'i dhënë fjalës fuqi të tjera të panjohura shprehëse. Sepse çdo fjalë duke shprehur veten në radhë të parë na tregon se ashtu si një fëshfërimë gjetheje, natyra e kurorës së një peme shfaqet te dendësia e saj, prej së cilës në fund të fundit

ne zbulojmë nëse kjo pemë është një lis apo një arrë, një fik apo një plep. Përmes një fjale ne hedhim një urë për te një fjalë tjetër. Fjala mollush edhe pse vet nuk është thjesht mbartëse e diçkaje tjetër përpos vetes, krijon një lloj valëzimi të tingujve me një harmoni të përkryer në ulje-ngritjet e saj duke krijuar vet diagramën e shprehjes. Fjala në këtë rast si një kurtizane e përdorur na zbulon vet fuqinë e një flladi fëshfëritës dhe antenat vihen në kërkim, ndërsa fjalët e tjera nisin të vijnë me shpejtësi për t'i shërbyer qoftë edhe një nevojë ekzistenciale. Dhe nëse një fjalë është duke dalur prej errësirës së saj, atë e shoqëron në fillim një dritë e zbehtë, që me kohë nis të ndriçojë gjithçka pasi është e ndezur e tëra në flakë.

28.3.19

NË STUDIO

1.

Ajo që po shkruaj sa vjen e bëhet më e komplikuar. Ajo që shkrimi nuk e njeh dot më parë udhën. Befasi të shumta i shfaqen për t'i dhënë formë diçkaje të panjohur. Për tu plotësuar një lloj magjie e cila kurrë nuk ka për të na u shfaqur. Dhe forma në të bëhet një fill i pakëputur dhe shumë adrenalinë që i vjen trupit prej gjakut që hap me tërsëllimë portat e venave. Si proces të shkruarit ndoshta do të mbetet një nga enigmat më të thella të njeriut sepse ai e merr me vete sekretin e krijimit. Ndërsa me hyrjen në lojë të neurozave ky proces bëhet edhe më i pashpjegueshëm. Mendja përmes shkrimit nxjerrë veten nga errësira. Dija ndodhet e fshehur brenda padijes. Atë që e themi përherë edhe pa e artikuluar. Në një shtëpi lindjeje si kjo studio, shkrimtari është duke i vënë emrin kohës që po lindet.

2.

Më kot po e kërkon atë që ende nuk është nisur. Nuk shërbejnë as lutjet e tua një zoti që ndodhet edhe më larg prej përfytyrime të tua. - Mos më shkruaj – lutet një zë nga brenda shkrimtarit. Jam unë ai që urdhëroj dorën tënde. Dhe pa dëgjuar këta zëra letërsia lindet e dështuar. Ajo që po vjen e di vet kur duhet të dërgojë lajmin e nisjes së saj. Në studio ajri fillon të lëviz nëpër shtëjella të dendura dhe dritaret përplasen nga erërat. Gjer tani shkrimtari ndodhej në paradhomën e një burgu në pritje. Mos vallë është koha për të hyrë brenda? Shkrimtari ka bërë gati veglat e torturës.

Drithërimat e lexuesit duhet të ndiehen më parë te kjo studio për ta përcjellë jehonën e dilemës hamletiane në shekuj. Përndryshe provat në këtë laborator nuk do të na japin dot kurbën drithëruese të shpirtit njerëzor. Ky është shkrimtari i vetburgosur- kjo është letërsia si mbijetesë e asaj që ka për mision të kapërcejë çdo kohë e rrethanë.

24.2.16

ARSYE SUPREME

Tema në përgjithësi na paraqitet e papërfunduar sado që ne flasim për një ezaurim pa mundësi kthimi pas. Pa e kuptuar, në mbyllje kemi hapur një kapitull të ri të saj. Pranë një vatre të shuar zjarri njeriu hap temën e madhe të ngrohjes globale. Sikur enkas dikush e shoi zjarrin në vatër. Tema të hapura ndaj njëra-tjetrës- një brelok që jemi duke e rrotulluar në duar. Është tema e njeriut në zgrip e rimarrë në një cikël nga po e njëjta dorë e tjerrur. Një temë e hapur ndaj tjetrës për të thurur vet atë bëhet edhe më e panjohur. Veprime të vegjël që duken pa asnjë lidhje mes tyre por qyteti i mbyllur te një projekt i dikurshëm do të hapet drejt periferive. E tërë bota e mbuluar prej tyre si e kapur në një rrjetë merimange. Jemi duke folur për kohën por prej dritareve na mësyjnë predhat. Koha për një çast u bë pa kohë. Prej hirit te vatra e shuar do lindet feniksi. Askush s'ka për ta tërhequr dot këtë fill për të shkuar gjer te mendja e merimangës. Tema vetëm sa për tu shënuar përkufizohet nga koha. Ne që dikur atë e ndërtoam tani po e prishim. Të sapozgjuarit mbulojnë të sapovdekurit e tyre. Po më torturon fytin kjo ngushtësi tematike. Konture të prerë arbitrarisht për ta mbyllur shprehjen me një Te Deum ndërsa mua po më ve në rrugë një dëshirë tjetër. Me këto fjalë përmbloodhëm temën por nuk shpjegoam dot, pse ajo ristrukturohet duke kthyer mendjet tona në vatrën e nxehtë të arsyes njerëzore, që s'është së djeguri burimet e vet arsyes, për tek një arsye tjetër më supreme. 2016

E FSHEHTA E NJË PROFECIE

Se si ishte ky dimër, me pamjen e një derri të egër. Prej pyllit më të thellë kështu do vinte për të trembur lakuriqët e natës në një natë vere. Natyra është gjithçka dhe ne duket sikur jemi ajo diçka plus natyra. Por këtë dimër do të jemi subjekt i saj për t'iu shfaqur atje ku ajo nuk na kishte pritur. Përballë egërsisë nxorëm shpatat e vjetra prej millit. Ajo që u tha si gjysmë e vërtetë shumë shpejt do ta nxirrte në pah dëbora dhe akulli. Njëlloj me rrezikun e prishjes së rendit botëror që bëhet gati të zëvendësojë rendin e vjetër. Kishte rënë vetëm një kambanë për të zgjuar në të njëjtën kohë Natyrën dhe Njeriun. Ndoshta kjo u vu re më tepër te pritja që ne po i bënim ndryshimit, tek ndienim nevojën për tu zhveshur prej së shkuarës. Më bëhet sikur po shoh një plagë që është duke u përkeqësuar akoma më tepër. Nuk di me çfarë rreziqesh do na shfaqet maturimi i plotë i saj. Ky dimër do t'i tregojë pasojat më vonë për tu bërë një pikë reference. Një dimër me temperatura shumë të ulta që ringrijnë akujt e shkrirë të Arktikut. Te qendra politike e botës ruhet ende e fshehta e kësaj profecie. Ndërrimi i presidentëve në Amerikë duket sikur ka lëvizur boshtin e botës. Nëse kjo erdhi si trill i natyrës mbetet për tu parë por ne të gjithë ndodhemi të zhvendosur prej boshtit të saj. Unë vë re te filozofia si produkt shoqëror, efektin e kësaj goditjeje duke e lënë atë për një çast pezull. Rrymat humbën drejtimin e rrjedhës për tek lumi. Natyra u godit e para për

tu bërë më e besueshme ajo që ishte duke ardhur. Shoqëria e pranoi sfidën dhe pritet ripërcaktimi i secilit duke e mbushur me helm e dyshime lumin e së shkuarës.

33.1.17

KUJTESA DJALLËZORE

Diçka që dikur ishte zhvlerësuar papritur të shfaqet më vonë në një dritë tjetër. Si një lloj gjetjeje arkeologjike nëpër sirtarët e vjetër të kujtesës. Ajo që ka mbetur prej saj në formën e gërmadhëve. Kujtesa ve në lëvizje një energji të re e të panjohur. Ajo që fiton një vlerë shumë më të madhe se koha kur ajo kish jetuar. Sepse ajo bëhet shkak për të zbuluar mungesën tonë që ne nuk ia njhnim as fillesën. Në tregun e antikuarëve çmimet janë marramendës, herë-herë të pashpjegueshëm. Një çast na u duk se përmes tyre ne kishim fituar botën. Amaneti që na kishin lënë të parët duke e mbyllur në një shishe të braktisur në mes të oqeanit. Në sirtarët e komodinës sime të vjetër një gjurmë të tillë patjetër dikur do ta kisha braktisur dhe, unë do të zgjohem prej atyre kujtimeve nëpër përfytyrime të errëta. Ramseji gjigand, Faraon i Egjiptit të lashtë i zbuluar para ca ditëve në shkretëtirë na habiti, por Ramseji ridimensionoi vet të shkuarën tonë të para tre mijë vjetëve. Njëllor si të kishim zbuluar një relike nëpër sirtarët tanë të vjetër. Kujtesa djallëzore megjithatë diku rri e fshehur. Aty ku unë e kisha harruar ju do ta gjeni përmes aromave të mia si një gjethe të tharë diku në një faqe libri. Thjesht kjo është lufta që kujtesa bënë me harresën e saj për tu përballur qoftë edhe me fatkeqësinë më të tmerrshme. Ne do ta gjejmë sidoqoftë diku dhe dikur Atlantidën tonë të humbur.

16.3.17

KËNGA E MAJEKRAHUT

Ja pse nxitohet para mbërritjes për të mbyllur çdo llogari me të shkuarën. Nxitohet sepse e di që ajo pak më tutje përfare ka për të më braktisur. Tani që e shoh atë më erret çdo gjë që le pas dhe nxitohet t'ia jap atë si energji së ardhmes. Kemi një borxh shumë të vjetër me të shkuarën e cila përherë do na qëndrojë mbi kokë si Shpata e Damokleut. Unë nxitohet qoftë edhe fare pa shkak si fjalaman të konsumoj gjer në fund gjuhën sepse e di që paskëta një gjuhë të re do të jem duke folur. Gjuhë që nuk e njeh atë që unë me vete jam duke e sjellur. Dhe ndërsa po shoh fundin shoh të shkuarën time që si qiri po më fiket dhe nën këmbët e mia është duke u varrosur. Nxitohet për t'ia ndërtuar në të gjallë të saj varrin sepse e mbetur pa varr shkabat edhe skeletin e saj do ta shqyejnë. Duhet të përpjestojmë ndryshe buxhetin për të mbajtur gjallë të shkuarën. Ajo që do t'i tregojë së ardhmes rrugën. Dhe pa këto tabela ne duket se nuk kemi për të shkuar asgjëkundi. Që prej themelit ku këto plinta të reja janë duke u hedhur. Jemi të dënuar për të veshur herë pas here modën e saj të vjetër gjer te opingat me xhufka. Por jo vetëm në festivalet ku hapen nga era fustanellat e japin alarmin e lashtë këngët e Majekrahut.

15.3.17

FILOZOFIA

Krejt filozofia përkthehet në veprimet tona të përditshme ose thjesht veprimet tona përvijojnë natyrën e vet filozofisë. Kjo ndërthurje që shpesh i ka fijet e veta të padukshme. Ne edhe thjesht duke folur i tretim fjalët gjer në kuptimin e mbramë të tyre por nuk arrijmë të kuptojmë, se në këtë mënyrë të tjerëve që na vrojojnë ua kemi dhënë në formë pothuaj të gatshme, filozofinë që tani ata me nge po e tjerrin. Ne do të kemi përjetime të tjerë dhe shtigjet prej ku kemi mbërritur zenë të ngushtohen. Tani ka hyrë në rol filozofia për të disiplinuar veprimet tona duke i thurur në rrjetën e ideve. Kur shohim larg ne i sjellim së sotmes diçka tjetër por nuk e materializojmë dot ndërsa çasti na rrëshqet si një mrekulli verbuese. Dhe pak më vonë do të thirret ajo mendje që vështron mbi të tjerët për të na treguar se ç'ishin në të vërtet veprimet tona dhe çfarë kishim mbartur në atë lodhje, gjersa u bëmë të njohur me mitin e Sizifit. Kjo ndërthurje është përpjekje njerëzore që le pas gjurmën e saj dhe vjen filozofia të zbulojë peshat e rënda që ne kemi mbartur mbi shpinë si kuptim të një sakrifice.

30.6.16

PËR KAFKËN

Po pse duhet të shkruaj edhe unë për Kafkën kur mijëra të tjerë më parë për të kishin shkruar dhe, pse Kafka më ishte shfaqur si nevojë ose dhe thjesht si diçka e krijuar vetëm prej meje? Jo thjesht për shkak të njohjes së vonët ose të papritur. Kur po përftoja terrene që të tjerët i kishin humbur u gjenda papritur në një kënd ku Kafka mu shfaq si një prej çudirave të kësaj bote. Atëherë kuptova se sa shumë ai më kishte munguar. Ai që më parë anët e mia më të errta i kishte bërë shprehje. Tani që po përsiatem rreth tij zbuloj një thikë që më është ngulur pas shpine pa mundur dot ta nxjerrë atë nga vetja. Është pak ta përfytyrosh Kafkën si një Apollon që bredh nëpër qiej. Nëse e kthejmë atë përmbys kemi për të zbuluar zemrën, mushkритë dhe këmbët tona që dikur ishin krahë dhe zogj që nuk i kish zgjuar dot kurrë inteligjenca. Një përmbysje totale e konceptit mbi kohën ku njeriu në të është vendosur përherë në mënyrë të gabuar.

2017

ÇDO MËNGJES SI NË PËRJETËSI

Çdo mëngjes ai më pyet për mikun e tij, Nikon e vdekur para disa kohësh: - Erdhi Nikoja, kur do të vijë Nikoja, mos e pe gjë Nikon?- pyetje që i shoqëron një ironi e hollë gati e tejdukshme sikur të ky vend i shenjtë i takimeve të dikurshme, një shenjë e gjallë përherë të ketë mbetur. Ky këmbim fjalësh çdo mëngjes ia shtonte humorin bisedave tona. Një i vdekur edhe kështu mes nesh mund të vazhdonte të ishte i gjallë. Për të zbuluar kështu në ç'raport është jeta me vdekjen kur dielli sapo ka lindur dhe mungesa bëhet më e pranishme. Pyetja e mikut tim për Nikon përzien ralitetin me imagjinatën. Nikoja i ulur përballë një minimarketi duke rrokullisur një shishe birre tjetër. Ai nuk ka për t'iu ndarë kurrë zakonisht të tij të vjetër. Ai sfidon atë që ne të gjallët i trembemi. Ku është Nikoja?- më pyet sërish mëngjesin tjetër miku im. Kjo pyetje mbart në vetvete një lloj lehtësime për të çliruar nga pesha e përditshmrisë. Pa një të vdekur të tillë realiteti ynë do të tjetërsohej. Vetëm prej këtyre sinjaleve ne vrasim dyshimin në ekzistencën e një zoti. Dhe zoti si gjithnjë do të pyetet për të na dhënë një përgjigje për realitetin, mbi kthimin e mundshëm të Nikos dhe cila prej lutjeve tona më tepër zemrën e tij e ka prekur.

25.10.17

VËSHTIRËSI NË NUMËRIMIN E PËLLUMBAVE

Nisa për t'i numëruar por ata më hynin në çdo mbledhje të shumës dhe të zbritjes kur përpiquesha të mblidhja dhe pjesën tjetër të mbetur. Një lojë që pres të japë një rezultat të paparashikuar. Janë një tufë jo shumë e madhe por më bëhet e panumërueshme. Ai që mu bind për të hyrë në rresht doli i pari nga rreshti dhe në rrethin e vogël tani s'ka më asnjë gjasë për t'i kërkuar çdonjërit zbatimin e rregullit. Mosbindja e tyre është efekti i tërë kësaj loje e cila më pëlqen në mënyrën si zhvillohet, për të mos arritur kurrë rezultatin në numërimin e tyre. Midis turmës dhe individit kalon vet koha. Dhe sa shumë rrethana ndërhyjnë për ta shndërruar atë në pika pa numër që krijojnë rrathë dhe pastaj shpërndahen nëpër drejtëza. Burgoset shpejt ai që mu dha për numërim dhe turma njëherësh në gjirin e saj e mba fshehur. Një turmë që mbyllet brenda kornizës së saj, tablo që duket shumë e bukur por që i mungojnë leximet e thella sepse në të çdo element duket i sakrifikuar për hir të një ideje, e cila po i gëlltit një nga një krijesat e veta. Tani po afrohet një grua që po zbraz mbi tufën e pëllumbave një grusht me farëza dhe në çast u pa shkatërrimi i individit, i cili përsëri u shndërrua në atë turmë të panumërueshme.

Shtator 2008

BEGATIA E SË QESHURËS

Forma e budallallëkut është shpjeguar më e plotë te Kundera në esenë e tij të famshme mbi Don Kishotin e Servantesit për përmbushjen e budallallëkut si mision kolektiv, që ua heq këtë rol ideologjive e për t'i dhënë liri masës të shprehet. Tani që do na duhet të largohemi paksa prej Kunderës vemë re se që prej Servantesit budallallëku ushqehet po prej atyre burimeve: shoqëria njerëzore e paformuar ende shkrihet së qeshuri duke e parë veten nëpër shfaqjet Shou- biz. Ajo e pranon këtë rol duke paguar taksa të majme çdo mbrëmje për të parë të qeshurën e saj. Kështu që do të mbetet përherë i begatë burimi i së qeshurës që ushqehet prej budallallëkut sa miqësor po aq edhe shpotitës. Nëse Don Kishoti e ngacmonte me hostenin e tij për të provokuar budallallëkun, sot në shërbim të saj është një industri e tërë që paguhet vetëm për të provokuar të qeshurën shoqërore të dobishme. Pa e kuptuar çfarë haraçi të madh është duke paguar. Të qeshurën kumbuese të shekullit XXI nuk e trembin as vrasjet masive nëpër metro e qendra të mëdha tregtare, sepse njeriu i kohës sonë ka edhe një cilësi tjetër të fshehur; të vrasë njerëz me bomba që shpërthejnë duke qeshur. E qeshura edhe pas kësaj nuk mpaket dhe i mbulon kufomat e saj po duke qeshur. Me armët e saj të dashurisë ajo po sfidon vet kohën duke zbratur një urrjetje të madhe që askush nuk e di se ku ajo rri fshehur.

22.4.08

MIK ME HORIZONTIN

Ozot prej atij realiteti si u shqita duke i këputur një e nga një fijet që ishin ngjitur te mishi i tjetrit. Duke bërë kollotumba për tu treguar më xhongler se ç'mund të jetë një njeri i zakonshëm. Ishin shumë takime që duheshin zgjidhur me formula të gatshme të cilat i përkasin laboratorit tim të famshëm ku përpunoj karakteret njerëzorë. Takimi i parë më çoi tek i fundit. Thjesht për hir të incercisë së lëvizjes me dëshirën për t'iu dhënë sa më shpejt kohës. Nga njëri takim te tjetri si pehlivan kisha kërcyer njësoj siç e kanë zakon diplomatët për t'i lënë gjërat pezull e për t'ua çuar të tjerëve më vonë me zarfa sekretë. Në njërin prej tyre kisha lozur me akrobacinë që më lejonin tërë gjymtyrët e mia të plakura dhe më në fund kisha arritur të bindja bashkëkohësit se nuk kishte zgjidhje më të mirë tjetër. Ndërkohë që mendoja njeriun i cili u bënë ballë rrethanave me guxim e kurajo. Në takimin e dytë mbajta një pozicion të qartë asnjansës por duke respektuar njëkohësisht në maksimum të drejtat e palëve. Në takimin e tretë që për sot do të ishte i fundit ata vetë më kishin lënë hapësirën e nevojshme për të folur sa më pak, se vendimet i kishin marrë secili më vete. Si soditës tani isha bërë më i prenueshëm prej të gjithëve. Ata thjesht më kishin thirrur për të kryer një formalitet dhe unë po harxhoja aq pak energji sa nisa t'i trembesha këtij çasti fluturak. Por koha punon për vizionarët që pasi kanë mbledhur këshillat e fjalëve të urta dhe përvojat e tmerrshme të vetasgjësimit, kishin lënë hapur një dritare ku unë sidoqoftë çdo herë bëhem mik me horizontin. 13.9.09

KRIMI I PËRDITSHMËRISË

Me të përditshmet e mia lecka-lecka po mbartem duke mos i përfillur. Shumë të djeshme që nuk i ka tretur dot kjo e sotme. Kështu kanë për t'i shkuar edhe së ardhmes. Të braktisur që prej shumë të djeshmeve ato veçse na ruajnë prej vdekjes kujtesën. Dhe nëse nuk i shqit dot nga vetja pa ato do të kem humbur edhe emrin. Prapashtesa zvogëluese që u përdorën në kohë të vështira për të mos u dënuar me vdekje. E para që më vjen në mendje është shtëpia e fëmijërisë, ai grumbull sendesh të mbetura pa sistem, fotografi të vjetra, relike që s'kanë për t'i hyrë askujt në punë për të shkruar me to çfarëdolloj historie. Kujtohem për to kur harroj emrin. Dhe ai vjen në çast me një thirrje që na bëhet vet zëri i nënës. Pra vetëm nevoja e risjellë të shkuarën e cila përditë e më tepër vjetërohet si veshje dhe nuk gjejmë dot as vend për ta flakur. Kjo është pjesë e periferisë sonë të përherëshme por bashi në krye çan detin e tërbuar dhe peshat anash na ndihmojnë për të vendosur ekuilibrin. Në këtë udhëtim anija ime s'ka për tu mbytur. Jam e tanishme e mbushur me plot të shkuar e shumë pak të ardhme. Gati për tu tërhequr zvarrë prej tyre, ngadalësoj ecjen në çast kur humbas kujtesën. E gjej atë diku në një kthinë dhe rinisem. Këto bëhen vonesa të domosdoshme si hane pushimi kur e kthej së mbari të shkuarën, këtë tabelë të çngjyrosur nga shirat dhe indiferenca.

Viti që sapo kaloi thjesht ktheu fletën. U bë njëlloj si viti i Çezarit. Nuk mbushet kurrë gropa e kohës së shkuar. Unë vetëm se jam thinjur më shumë dhe kjo thjesht mund të vlerësohet si hakmarrje e kohës. Veç e tashmja u maturua njëherësh. Po vjetërohen dhe rrobat e mia me të cilat moda

e re ishte duke qeshur. Se kush është duke më shtyrë para me urrejtje. Është kohë e çmendur që po m'i shqyen dhe rrobat për të më zhveshur krejt lakuriq trupin. Sa marrë frymën e parë vjen Era e një Kohe tjetër. Nuk kam më në trup ato këmbë të vogla që vrapi aq shpejt i kishte rritur për t'i nxjerrë si vegla sa më shpejt jashtë përdorimit. Ç'jam unë ndërsa qentë po më lehin te porta? Qenë të vjetër te kjo kujtesë kanë ndjellur të lehura të tjera. Dhe ti më ke harruar kaq shpejt për shkak të vonesës sime në mbërritje. Ti kishe pritur më tepër një rezultat të atypëratyshëm se sa një pëshpërimë të lehtë dhe ngushëlluese. Si çështje koncepti ti kohën e përdor duke e harruar që në çastin që e ke përshkuar, ndërsa unë kam qënë i detyruar ta mbaja të tërën mbi shpinën time.

9.1.13

LOJË E MADHE E GUXIMIT DHE SFIDËS

V ë bast se kam për t'ia dalur mbanë. Por përherë brenda një mundësie e cila më dhuron hapësirën e nevojshme. Nëse ajo e ka ngritur shumë lart murin unë jam i detyruar të tërhiqem. Basti vihet me atë që e ke parë që larg e që është duke ardhur drejt teje. Basti vihet kur ti e ke matur mirë dhe ke përplasur me të forcën tënde. Basti vihet përherë me të ardhmen. Basti është një lloj mbifuqie por pa e mbërritur dot kurrë të zotin. Kemi një hepim dhe kontroll të plotë mbi aftësitë dhe forcat tona. Kemi dhe një vështrim shqiponje. Basti nga lojë kthehet në çështje ekzistence dhe nuk mendojmë më për humbjen sepse asnjë lloj basti nuk vihet për tu humbur. Është një sfidë me të pamundurën për t'iu afruar asaj sa më afër. Është qëllimi ynë - një lloj projekti tek i cili kemi parë në dritë vet të ardhmen. Por basti me kuajt i fituar një në një mijë dhe 99.99 për qind të tjerët dalin prej hipodromit kokulur. Loja e madhe e jetës e guximit dhe e sfidës.

1.4.13

HOMAZH PËR VUAJTJET

Idruhesha të shkuarës me porosi sepse gjithçka do ishte artizanale e njëpërdorimshe. Mund të ishin prerë keq copat që unë jam duke i bashkuar. Ndryshe ndodh me rrjedhën që nuk na tregon dot prej nga vjen por shprehjen e ka të qartë- lumi mbetet misioni i kryer i detit. E shkuara duke qënë çlirim i brendshëm sjellë misterin e vet duke mos na e qartësuar atë plotësisht. Nëse vet e shkuara është një nevojë ajo vjen duke u çliruar prej prangave. Për të mos treguar natyrën e dhimbjes. Edhe vet lumturia që prej saj është duke ardhur. Ajo thjesht është një pohim i vetvetes. Të fshehtat të braktisura që njerëzve të zakonshëm u japin nganjëherë vetëm dhimbje ulëritëse. Më duhet t'i shkruaj këto fjalë sepse pena nxiton me ritmin e vet zemrës. Unë thjesht jam i dënuar atë për ta shprehur. Këto fjalë le të jenë një homazh për tërë vuajtjet e së pathënës. Misteri që ruan identitetet tona prej shkrimit edhe ai vet me shpirt ndër dhëmbë është duke u mbrojtur. E shkuara kështu s'mund të jetë gjë tjetër veç sëmundje që lufton për tu çliruar prej dhimbjes. Janë gjëmime të brendshme me zëra që kurrë më parë nuk i kemi dëgjuar. Dhe nuk kemi fuqi për t'i ndalur. Logjika është thjesht çështje administrimi për të disiplinuar shtratin e lumit. Dhe besoj se asgjë tjetër s'mund të jetë përderisa ajo duket sikur po lindet prej vet mosekzistencës. Çdo lajm që mund të vijë prej saj do të jetë përherë një ngatërresë, sepse askush nuk e di kur e prej ku ajo është duke ardhur. 11.12.16

TË VRARËT E MI PREHEN NË VARREZA

Është revolta ndaj rrethanave që pengojnë plotësimin e dëshirave tona. Lojë e një armiqësie të përhershme. Ti ke fytyrën e plagëve të marra prej këtyre goditjeve. Përpunohem prej tyre dhe përmes kësaj lufte përsosem si qenie shoqërore. Udha ime përmban sa e sa rrugica të kthyer mbrapsht që s'u bënë dot udhë të mëdha. Trupi im është vazhdimisht i sulmuar ashtu si edhe mendja. Më zhbëhet vullneti dhe polici në udhëkryq më përcakton drejtimin e udhës. Kriminelët e pranojnë realitetin vetëm sa për ta njohur pastaj e sulmojnë për të shtuar zotërimet e tyre. Ata nuk i binden arsyes dhe sa më gjatë t'i mbash mbyllur nëpër kafazet, aq më tepër ata egërsohen. Natyra më e skajshme e njeriut - një prej poleve që i jep shoqërisë përherë pamjen e një fushe lufte. Unë e kam revoltën të vogël dhe duke qënë në paqe të përhershme me realitetin, synoj vetëm në shndërrimin e tij pa e përmbysur. Unë jam zëri i Akilit që ka humbur vetëm betejën e fundit. Unë korigjoj gabimet dhe i ve fre fantazisë që të mos më largojë më shumë se ç'duhet prej realitetit. Një kriminel është i pajisur me një aparat të një ndjeshmërie tjetër. Ai thyen dyer me leva dhe hap kasaforta. Ai do që të zotërojë gjithçka materiale duke shkelur mbi viktimat e veta. Kurse unë i çoj të vrarët të prehen në varreza duke i mbuluar me lule në shenjë faji për çekuilibrin e natyrës. Unë bërtas, nuk ulërij, unë qortoj por nuk rrah. Unë padrejtësinë e fut në burg pasi ia kam lënë të lirë dhe fjalën e fundit. 2016

E KEQJA DO MBILLET STINËN TJETËR

1.

Neve na i diktojnë një mënyrë sjelljeje të tjerët. Të hedhim krahëqafë çantën dhe vigjilojmë për të mos u kapur në befasi. Sepse rrethanat sa vijnë e bëhen më të paparashikueshme. Një grabitës që ve në lëvizje tërë shqisat tona dhe ne që jo përherë e fitojmë betejën me të keqen. Kazanova i rindërtoi konceptet tona dhe e pamoralshmja e dikurshme u afrua më pranë moralit të një kohe tjetër. Grabitësit janë një ushtri e mirorganizuar dhe zotërojnë teknikat më moderne të çmontimit të masave të sigurive tona. Dhe në një tjetër sjellje ne flasim me zë të ulët për ta fshehur praninë tonë. Përndryshe do të flinim me dritare hapur sepse s'do ishim kurrë të kërcënuar. Deri sa kjo të kthehet në normë sjelljeje dhe ne të mësohemi për të veshur robdeshambrin e mbrëmjes.

2.

Një prej atyre rrethanave të çuditshme që ngrejnë antena të shumta duke pranuar kështu faktin se po jetojmë brenda një rrethimi. Grabitësit tanë që bëjnë kujdes të vazhdueshëm për të vënë në provë vigjilencën tonë. Sikur shpërndajnë në ajër opium për të na vënë në gjumë gjer në zhdukjen e kriminit. Një bashkëjetesë e vështirë tani zotëron kodet e saj për të hapur tërë dyert njëherësh të mbyllura me një mijë e një çelësa. Të gjojë ne si jemi të përshkuar prej këtij elektriciteti të pandërprerë me ethe të vazhdueshme,

me gjumin e prishur dhe në ëndrra apokaliptike. Pas daljes së opiumit ne do kemi kuptuar se e keqja na është shfaqur në një formë ndryshe dhe fara e saj pret një stinë tjetër për tu mbjellur.

10.6.14

MËRZIA SI TOKË E INFEKTUAR

Si ta tretësh gjithë këtë mërzi për ta ushqyer me një gjendje të gëzueshme. Që të çlirohemi e zeza e saj duhet të bëhet e kaltër. Ai që nuk ka qënë një proces i menjëhershëm por erdhi ngadalë pas mbylljes së një porte të madhe, ku unë kisha mbetur i gozhduar brenda. As nuk e kuptuam si u bëmë robër të saj papritur. Mërzitja është rrobe që vishet nga e keqja për tu mbrojtur prej të ftohtit. Mund ta peshojmë dhe themi po mbajmë mbi shpinë një ton mërzi. Ajo duhet shpërbërë nëpër tërë gjymtyrët për t'i dhënë mundësi secilës të luftojë vet për tu mbrojtur. Është mërzia e shumëllojshme që është gati të të verë në gjumë për të harruar gjithçka para se plaga të çahet dhe prej saj të kullojë gjaku. Si një lumë që e kanë lodhur rrëkerat e përrrenjtë e zhurmshëm. Herë-herë të bëhet më e rëndë se ç'është sepse deti nuk e pranon duke e lënë në pritje tek gjiri. Unë zbuloj mënyrën për t'iu afruar. Dua ta zbut që të shkërmoqet e tëra. Do t'ia marrë vrapit nëpër fusha ta rrëmbejë era. Do tu fryj borive për ta bërë zhurmë korin e zërave nga brenda. Mjeku përherë iu këshillon: Hidhu në sulm për ta mundur duke harruar në radhë të parë veten dhe jepuani atë në rastin më të parë të tjerëve. I shkoni pas Dionisit nëpër ahengje e gostira. Merrni çdo lloj aeroplani për tu larguar sa më parë nga kjo tokë e infektuar.

17.6.14

SHTËPIA QË KA PËR ZOT MUA

Problemi është njeriu përballë nesh të cilit nuk i shmangemi dot dhe ia çojmë subkoshencës për të zbuluar nëse miqësia që na ofrohet armiqtësinë e vet e ka fshehur përbrenda. Një lider duhet të jetë më i afti duke mos qënë dhe Mbinjeriu që të ndihmojë sadopak procesin dhe jo ta frenojë atë dhe aq më keq ta lëviz atë mbrapsht. Një shoqëri e cila mbarset përditë kundër dëshirës së vet me të keqen, duhet të mbajë para vetes përherë një pasqyrë të dëliret pakorruptueshëm, ku të shfaqen hapur devijimet ose perspektivat që janë duke humbur. Qysh prej këtij çast unë mund të akuzohem për depresionizëm apo vetakuzues dhe vetëshkatërrues - pionier i krahut tjetër që ka harruar të duartrokas sistemin e të lëshojë tollumbace në qiell. Tu bjerë me të madhe sirenave që lajmërojnë historinë se dita e Tënzot ka mbërritur. Kjo prapësi njerëzore që e mbush botën me tym e mjegull bën të gjitha përpjekjet qëllimit të vet për t'ia arritur. Pragmatizmi është flamuri i saj por vendi dhe populli nuk formohen me dëshirë dhe përkundër shtrëngesave propagandistike, dehëse e qorollitëse. Është rasti për të folur në mënyrë që të ndalet kjo orgji fjalësh e metamorfozash që sjellin kaq shumë pështjellim në opinionin publik, jo aq i përgatitur sa tu përgjigjet atyre në mënyrë dinjitoze. Nuk flas për shoqëri analoge por thjesht për shtëpinë time e cila tani ka për zot mua. Dhe cila është ajo vijë simetrike e artë që të lejon të gabosh sa më pak ndërkohë që ke përparuar mjaft. Ajo nuk është e

dhënë një herë e përgjithmonë, as përvojat nuk janë njësoj të zbatueshme, por njeriu i prirur drejt së ardhmes e gjeti busullën e vet sapo doli nga shpella.

Nëse në këtë sprovë unë i largohem me ndrojtje objektit, këtë çast jam duke gjykuar pa kompromis dhe veten. Unë i binduri jam fajtori i parë - mëkatari që ec në udhë të së keqes duke mos qënë i aftë këtë për ta zbuluar tek vetja. Mos vallë kam lindur i verbër, mos vallë jam ende foshnjë dhe e pranoj me vullnet diktatin vetëm që ai të më verë në gojë biberonin me qumësht? Bota nuk është krijuar e tillë që mund t'i pëlqejë kujtdo. Ky argumennt lehtësues për sjellje që më tepër se vuajtje janë montazh i keq i një patriarkalizmi dhe hedhja me katapult drejt një qytetërimi, i cili të ka lënë po aty ku ke rënë e po aty do të mbetesh për jetë e mot.

27.7.09

E MËSUARA PËRMENDSH

Një vepër ka mbaruar por vizitorët nuk kanë mbërritur ende. Kur të vijnë ata vetëm atëherë vepra do gjallojë në të kundërt kuptohet se ajo kishte lindur e vdekur. E ndërsa një libër apo një vepër arti pret kohën që nuk është në favor të saj. Kur u zbulua së fundi romani i Sternit, Tristam Shandi gati pas 50 vjetësh koha e kish gërryer atë nga brenda por romani gjeti fuqinë e të mbijetuarit. Ky fat u rezervohet vetëm veprave të mëdha ndërsa shumica e tyre tashmë kanë vdekur. As varrezat e tyre s'dihet më ku janë. Ç'fatkeqësi të mos gëzosh qoftë edhe një ditë të nesërme. E ndërsa po mendoj për këtë lloj letërsie më intrigon mënyra e përdorimit të saj.

Duke u interpretuar përmes shumë keqkuptimeve rreth letërsisë atë e determinojnë dy mënyra leximi: E para që e sheh atë vetëm përmes subjektit dhe e dyta me një përjasje intelektuale, duke i analizuar tërë vlerat së bashku, pronë e së cilës tani mund të jetë vetëm letërsia. Shumë gabime që e deformojnë letërsinë vihen re prej rastit të parë duke mbjellur shumë keqkuptime mbi misionin e vet letërsisë. Romani i Sternit edhe mund t'i kishte shërbyer kohës kur u shkrua por çuditërisht ai me sa duket i qe taksur së ardhmes. Tek koncepti i dytë gjykohet gjithçka në tërësinë e vet pa u mohuar rolin pjesëve. Kjo harmoni edhe kur s'është perfekte me sa duket pjesët kanë lidhur një kontratë të përyetshme me njëra-tjetrën. Kështu që arti dhe letërsia u bë dhe, diskutimi shtyhet më tutje për të përçarur përvojën

në shkolla të reja, që vazhdimisht hapen për shkak se edhe letërsia dhe arti janë përherë në lëvizje. Në mënyrën e parë të vështrimit do të kemi përherë një shprehje të mungesës si kulturë dhe një tendencë për ta parë letërsinë thjesht si kënaqësi hedonistike. Kemi nisur të tregojmë një përrallë. Nuk është shumë e mundshme të tregosh ose shkruash për diçka që më parë e ke mësuar përmendësh.

Qershor 2009

CAKU I MBRAMË

Caku si pikë e re nisjeje është një muzg me qiell të mbyllur. Gjer këtu dhe jo më tutje - i thashë vetes. Te ky çast ku jemi gjendur të gjithë. Dhe çka përtej nuk e dimë. Natë pa horizont. Njeriu mbledh mendjen dhe shtron mbulesat për të fjetur. Caku i mbramë. Prej aty ku ndodheni ju tani, ndoshta unë sapo kam ikur. Guxim i marrë për të zbuluar të vërtetën pikërisht në këtë natë të thellë ku horizonti rri fshehur. Përherë në fatin tim me horizontin kam lozur për t'i vënë krahë të rinj qoftë edhe një shprese të vdekur. Ose ti që ke ikur sapo unë kam mbërritur. Caku nuk është vetëm ai kufi që natyra u ve përpyekjeve tona por edhe nevoja për tu ndarë me një të shkuar. Caku ndodhet ndoshta pikërisht pas derës, në qafë të një mali ose pikërisht aty ku një përvojë e tërë është derdhur për t'i dhënë formë qytetërimit Tejkalimi i cakut njeriun e ka çuar gjer në marrëzi kolektive. Sepse cakun e përkufizon arsyeja. Si njeri brenda kohës e sotmja duhet ta prek me kujdes të ardhmen. Ky kufi që shpesh tejkalohet ka rezultuar në një kthim tragjik mbrapa për të vuajtur fajin ose korigjuar gabimet. Do më duhet ta mat mirë largësinë dhe tmerret që mund të shfaqen papritur në distanca që s'duken. Caku është kufiri që na ve arsyeja por marrëzia jo rrallë e kapërcen këtë kufi, si për të dëshmuar mungesën e përsosmërisë dhe praninë e një rreziku të përhershëm që qëndron prapa derës. Një marrëzi plumb e rëndë me kthetrat e një bishe është gati për të na u sulur.

Por a është caku sinonim i kufirit? Më tepër caku shënon një pikë dhe ndoshta është vet Alefi, ndërsa kufiri tejzgjatet dhe ti e përshkon atë për të gjetur një pikë në horizont. Te caku ne jemi më të pranishëm si individë përballë një të panjohure të frikshme. Por ai mund të jetë edhe vet përbindshi që ruan atje larg zotërimet e veta.

25.10.13

SHTËPIA E SË SHKUARËS

Përveç mureve gjithçka tjetër do të mbartej prej këtu dhe së bashku me to dhe vet koha. Një hapësirë e zbrazur pa sendet që dalëngadalë prej frymëve tona të dikurshme do të zerë akull. Po le këtu peizazhin me të cilin përherë takohesha çdo mëngjes prej dritares duke më bërë të kuptoja se isha pjesë e pandarë e kësaj shtëpie. E kuptoj se e kam të vështirë të shkulem sepse që nesër kjo do të jetë shtëpi e së shkuarës sime. Përherë do tu referohem atyre këndeve të errët prej ku kam pritur dritën. Sendet që u bënë me gjuhë për të folur. Po mbarem për në një kohë tjetër. Vet koha po ikën. Që hapësira e saj këtu të mbetet në formën e kujtimeve. Në dhimbjen e çdo përpjekjeje për të shkukur nga vendi sendet që po i paketoj për udhë të largët. Një ikje që le këtu plagët e saj. Një jetë brenda mureve që i kish ruajtur me besnikëri të fshehtat e mia. Që prej lindjes kur hapin e parë e tërhiqnin zvarrë fjalët e para. Njeriu që ka zbuluar veç këtu mënyrën për tu mbyllur me çelës dhe për t'i lënë ujqërit jashtë në pritje. Te ky çast i mbartjes të ze një frikë e madhe ndërsa po paketon me shpejtësi sendet që tani gati janë duke thyer e zhvendosur njëri-tjetrin. Jemi të dënuar për të mbartur kujtesën. Kështu kemi ikur përherë prej shtëpive tona sepse as si të vdekur më nuk kemi për tu kthyer. Pra ne nuk mbartemi thjesht prej një shtëpie por për në një kohë tjetër. Në peshën e atij çasti rëndojnë të gjitha: e sotmja, e shkuara dhe e ardhmja. Sado përpiqesh ta shohësh këtë çast

thjesht si një lëvizje mekanike, atë e përshkon fryma që u jep shprehi çasteve për tu përjetuar krejt ndryshe. Sepse ajo merret e tëra njëherësh duke e shkukur prej një boshllëku të madh si shenjë e keqe e një tmerri që përhapet prej trupit. Dëshirat që kanë stërvitur sendet tani gjenden nën peshën e një hakmarrjeje. Për shkak të një përdorimi barbar që ka plotësuar nevojat tona të panginjura. Duket sikur thjesht po ndërrohet skena për të lozur aktorë të tjerë të saj me po ato rekuizita por në një kohë tjetër.

2.3.11

MREKULLIA AFËR DHE LARG

Eshoh Vangjelin tek prek me mollëzat e gishtave. Një nga një fletët e llotarive që unë mba në duar. Ndiehet një fëshfërimë e lehtë por lutja nuk është bërë ende zë që t'i thotë: Merre. E lëshon në duart e mia bllokun me një ndjenjë të papërcaktuar faji dhe druajtjeje. Njëlloj si të kishte afruar duart mbi një zjarr dhe i tërheqë prej andej njëherësh. A s'është loja e llotarisë si të luash me zjarrin? Vangjeli ato çaste i përkiste një bote tjetër gati të pidentifikueshme. Në dorë të kujt vallë është fati ynë që ne përherë jemi duke e kërkuar diku tjetër? Vangjeli u hedh edhe një sy për herë të fundit. Një vështrim lamtumire i zogut që tashmë i ka ikur nga duart. Ishte një bast i humbur siç mund të jetë gjithashtu një çast i çfarëdoshëm. Vangjeli kish përfunduar kështu një rit përderisa jeta të vazhdojë me ritmin e saj të zakonshëm. Ai i bëri sfidë një ngasjeje të lashtë. Një përplasje tjetër me fatin do të kish qënë e panevojshme. Në më të shumtën e rasteve në provë me fatin do të dalim të humbur dhe në një rast të vetëm të fituar. Kjo kryekëngë e njeriut që shuhet papritur në buzë dhe ti po kthehesh nga parajsa e një iluzioni pasi e ke gjetur portën të mbyllur. Vangjel-kthehu- dua t'i thërras edhe njëherë për herë të fundit. Por Vangjeli e ka kuptuar se loja e lashtë tani është bërë e rrezikshme. Ai i ka thënë lamtumirë edhe parajsës dhe i ka kthyer shpinën gjatë prekjes me dorë në ato pak çaste në prag të apokalipsit. Në ato sekonda fluturuese ai u bë princ i ëndrrës së vet por e kish verbuar ndritshmëria. Njeriu dhe fati. Guximi që do ndihmuar duke i dhënë paksa dorën për ta prekur. Kjo gjë e papërcaktuar që na shfaqet në formën e një mrekullie. -Vangjel po të përpijnë flakët- një çast më

parë kishte thirrur një zë tjetër. Dhe guximi i tërhoqi frerët për herë të fundit para se të bëhej i rrezikshëm. Vangjeli - kjo fytyrë që tashmë fshihet pas përvuajtjes. Edhe pse i shpëtoi tundimit tani dëgjon qortimin e pendesës. Por fati nuk është përherë me ne. E fiton ai që e ka takuar në udhë i pari. Fati nuk mund të jetë aq tepër lojë se sa dënim me vdekje.

Vangjeli kish bërë lutjen e fundit që nuk u dëgjua kurrë. Ne që thërrasim më tepër për ndihmë jemi dhe të mbyturit e parë dhe fatin tonë do ta gjejë në rrugë me siguri dikush tjetër. Ndoshta ai që s'ka bërë kurrë lutje dhe perëndi përherë ka quajtur veten.

29.12.13

HELIKAT E ERËS

Ka kohë që s'kam thënë asgjë përveçse kam ricikluar të shkuarat e mia. Me një energji të shumëfishtë por mullirit të erës krahët i janë këputur. E kam rrahur kështu edhe më keq të ardhmen. Si bujtës në një kohë për të dëgjuar si kuit nëpër dritare të këtij hani të lashtë era. Ka qënë e rrëmujshe gjithçka dhe unë i vendosur të qëndroj te vorbullat. Nuk kam thënë asgjë veçse kam përsëritur duke hapur e mbyllur portat e këtij muzeu. Aq sa më duket se nuk i ngjaj më as vetes. Nuk ka asnjë thirrje për mua, as të humbur për tu shpëtuar. Jam i pandodhur asgjëkundi e i pashënuar në asnjë hartë ku çdo fëmijë bën leximin e së shkuarës në të ardhmen. Ndoshta janë ujqërit në mes, shumë të uritur që i hëngrën me tërë kockat. Ndodhem bosh përpara së ardhmes dhe e kotë është tu çashë barkun ujqërve për të nxjerrë si në përrallë të gjallë gjyshen e Kësulkuqes.

Ky çast është ndoshta përpjekja për ta shpërthyer nga brenda këtë shurdhëri. S'kam asgjë për të thënë apo sepse mungojnë ofertat që ti të jesh i pranishëm te koha. Gjithçka është e tejngopur. Ndoshta një helikë mulliri lëviz në boshllëk ngaqë nuk ka më çfarë të bluaj. Energji që kurrë më s'kanë për tu zgjuar. Mesjeta, kështu një mijë vjet kështu kishte fjetur.

20.9.13

TE FJALA SI PËRSOSMËRI KU ENDE S'KEMI MBËRRITUR

Fjalën e mendoj si fillesë të artit sepse përmes saj do përcillej një shprehi e re. Mund ta përfytyrojmë atë ndërsa kemi në duar rezultatet e saj. Prej fillit që tërhiqet e tërhiqet vazhdimisht kemi zbuluar në të njëjtën kohë atë pikë të madhe të rëndesës, ku fjala çlirohet prej shumë ngarkesave për t'ia lënë vendin energjive të reja që nuk reshtin së gjeneruari. Fjala është tek unë qoftë edhe e pashprehur. Një fushë ku zbërthehet aftësia e elokuencës së saj. Përmes fjalës njeriu ndez dritën e arsyes i ndihmuar prej një lloj magjie që befasi i qe shfaqur e tillë vetëm në kushte krejt të veçanta. Bota e sunduar prej njeriut shpesh kapërcen arsyen e tij. Ndezja e një qiriut është lutje pa fjalë, por urdhri njëlloj si lutja e njeriut i vuri në dorë këtë shpatë mizore, duke bërë objektin e artit të tij një lloj vrasësi. Arti u bë natyrë e fjalës për të zbuluar më vonë egërsinë e saj. Përgjatë udhës dritat e shuara do të hapnin një epokë të re të ndriçimit të mendjes. Fjala e mbujtur në mënyrën e saj këndon gjatë udhës nëpër buzët e njeriut. Fjala në këtë rast lëshon ngrohtësi dhe njeriut i shfaqet një botë tjetër e ëndërruar. Njeriu qoftë edhe mbi gjëmba të jetë duke ecur ndien t'i rrjedhë ky gjak i ngrohtë si shpagim për sakrilegjin që po bën me fjalën. E shoh sa e vështirë është për t'ia dalë mbanë këtij panegjericu për fjalën. Fjalë për fjalën nën kurorën e saj ku mendja njerëzore vërtitet për të zbuluar

enigmën e ekzistencës. Unë që fjalën e fshehur një çast do ta shpall si nevojë e zbulimit të udhës. Fjalë, më ndihmo të them diçka për të nderuar madhështinë tënde. Ti je gurgulli i një burimi në një mbrëmje prilli kur bota rreth e qark e tëra ka heshtur. Ti që je tingull dhe ngjyrë me të cilën njeriu vesh shprehjen e së folurës. Jam përpjekur ta përdor dhuntinë tënde duke pranuar dhimbjen. Ti që përherë nxjerrë degë të reja. Kështu arti u bë ana më e qënësishme e fjalës për t'i dhënë asaj qytetarinë duke shënuar pikëmbërritjen më të lartë të saj. Që prej ngjizjes së fjalës në art vet fjala pësoi ndryshime të thella. Të njohësh energjinë e fjalës do të thotë të vihesh në një garë të humbur me dijen njerëzore që u bë pasqyra e shprehjes së saj. Po si mund të shndërrohet energjia e fjalës në art? Fjala ka forcën shprehëse dhe prej dëshpërimit brenda saj çlirohet një energji e re. Hapen kapilarët e fjalës në çdo gërmë dhe artikulum, ku tingujt shndërrohen në mërmërima të një rrëkeze uji. Si një pemë që shpërthen e tëra njëherësh në lule. Te pavdekshmëria që si lutja e nënës shkon në mitër për tu bërë një njeri tjetër. Por fjalët e bujshme të rritura në serrat e fjalamanëve kthehen për artin në bumerang. Sepse te fjala si art unë ende nuk kam mbërritur. Si përpjekje ajo duhet përgëzuar sepse unë këtë çast po i shtoj kuptimet e fjalës. Ç'kam dashur të them ka qënë vërtet shumë e lodhme por kështu fjala më e lodhur se unë shpiku artin. Një lloj shpëtimi prej barbarisë që vazhdon të na ndjekë përherë pas dhe ne me stociçizëm e ruajtëm gjuhën, duke i shndërruar përfytyrimet tona në statuja të gjalla, sepse vetëm përmes fjalës e menduam atë që gdhendi dora te një shkëmb i egër. Vet fjala këtë çast triumfoi përmes artit.

21.10.13

TOKË E QIELL

Sot jam trup e shpirt bashkë, më shumë se kurrë të shkrirë te njëra-tjetri. I kam ndierë njësoj të lodhur dhe as trupi nuk e ndihmon dot shpirtin e anasjelltas. Histori që kryqëzohen për tu ndarë tek unë tokë e qiell. Më i errët qielli, më e mbyllur toka për të pranuar këtë çast zije te vetja. Po kush jam unë atëherë që prej dy gjërave ndarë veç e veç të bëhem përfaqësues? Ç'jam unë që arrij të dalloj këtë kufi të rrezikshëm pas përplasjes? Ka çaste që janë të ndarë keqas por më shpesh nuk dalloja dot kufirin mes këtyre perandorive. Prej këtij vështrimi më bëhej edhe më e vështirë të zbuloja veten. Kur isha bërë kafshë pune shpirti në shenjë hakmarrjeje më kishte braktisur. Ndërsa në hare e gëzim isha shpirti i gjallë që lozte me skeletin e vet dhe gjëmonin thirrjet me auuuuu e aaaaaa të pafundme. Njëri i ri dhe tjetri i vjetër. Zemra nuk ishte ajo që rrihte por klithma e përjetësisë. Ka qënë tepër e vështirë për mua të mbaja në kontroll të dyja edhe kur isha i detyruar të braktisja herë njëren e herë tjetren.

11.10.13

HANI I NJË UDHE TË VDEKUR

Në udhë ka diçka që lëviz shumë shpejt për të vonuar kënetën. Përvojën që kurrë s'e kam dashur si ky plak me mjekër si i rënë prej qiejve për të na dhënë mësimë morali. Ç'ndodh me udhën e shpjegon vet rrjedha e lumit dhe gjithçka përreth që prej tij merrë një emër. Unë kam shigjeta në ballë që përherë ua shigjetoj largësive të mia. Vetëm se këtu ku jam nuk dua të plakem sepse e di dhe ligjin e e dialektikës që është kaq i pamëshirshëm për të të flakur me indiferentizëm anë udhës. Ç'kam thënë për udhën s'është asgjë gjersa ajo përherë përfytyrohet si e papërfunduar. Çdo Çezar tjetër që vjen pas të parit, si shenjë në anë të udhës i panevojshëm është ngulur. Te udha unë harbohem dhe shfaqem i tëri njëherësh, me padurimin tim duke u ushtruar si vrasës i pritjes. Përveç udhës s'ekziston asgjë tjetër, sepse në çdo lloj hani zbuloj varrin e një udhe të vdekur.

3.10.13

APENDIKS I SË KEQES

Ata janë pa ide- njerëz të epsheve politike, njohës të mirë të mentalitetit të turmës prej nga vijjnë. Një fjalor ekstremisht i varfër që përthithet shumë shpejt prej turmës së uritur. Ata kanë në dorë zjarrin dhe flakën në mendje. Ata e kanë shumë të ngushtë perimetrin e gjykimit dhe çdo lloj perspektive në të me shpejtësi është duke u mbyllur. Tek ata mbarset vetëm këshilla e së keqes. Pasi e kanë kryer të keqen vet më parë krijojnë një ushtri keqbërësish- roje në mbrojtje të tyre. Ata janë pjellë e një turbullimi psikik gati e pashërueshme, gjersa të digjen vet në zjarrin që kanë ndezur për të djegur të tjerët. Ata as që e kuptojnë se ç'vlerë në të vërtet ka fitorja e tyre. Arsyeja që është duke i vështruar me habi pa kuptuar dot këtë sjellje duhet urgjentisht të rikonfirmohet. Përndryshe ajo bëhet arma më e rrezikshme në këto duar vrastare. Ata u shfaqën në horizont atëherë kur panë se prenë e tyre po e rrëmbenin të tjerët. Në ata shpirtra nuk do ketë kurrë paqe. Ata janë shtegu më i ngushtë që i tremben udhës. Dorën e shtrirë drejt tyre ata e presin menjëherë me spatë, të trembur mos i deh aroma e trëndafilave që janë duke mbajtur në duar. Ata janë shenja më ogurzezë që për neve është e panjohur. Skalionet e tyre kanë një disiplinë të hekurt. Ata janë të neveritshëm, të denjë për t'u ndryrë sa më shpejt në kopshtin zoologjik të qytetërimit. Bashkëjetesa me ta sa më tepër të zgjat aq më të vështirë do ta ketë shoqëria për ta shkukur prej vetes këtë appendiks të së keqes. Mars 2019

PËRBALLË NJË PASQYRE

Trembem kur lexoj shkrimtarët e mëdhenj. Më bëhen më të frikshëm sa herë zhytem në lexim dhe s'ë ngre më dot kokën prej andej që të mos dukem i turpëruar. Ndodhem pikërisht te shtegu i mbyllur që më detyron të kërkoj menjëherë mënyra të tjera për të dal qorrazi e eshtrash i dërmuar. Më zbulohen një nga një dhëmbët e ambicjes dhe nis të lexoj në errësirë veten. Ke bërë kështu një zbulim në një botë që iu përket të tjerëve. Sartri është përshembull një prej këtyre përbindshave që më kall tmerrin. Shtëpia letrare e thjeshtë pothuaj krejt e errët gati si një morg. Siç është e tillë edhe shtëpia e Kafkës. Por vendimi për tu tërhequr prej tyre është njësoj i vështirë si ai që ndërmer për të sulmuar. A s'kishin sulmuar edhe ata vallë duke u tërhequr nga pak gjersa zbulohen si një lloj planeti më vete. Përbindshi i tyre është ndoshta fundi i përfytyrimit tim ose thjesht vdekja ime. Po e paguaj shtrenjtë besnikërinë ndaj shkrimit si një betejë e humbur me përbindshin. Fuqia e një shkrimtari reflektohet kështu tek vdekja e ambicjes. Për t'i dhënë një shtytje të re inteligjencës duke eksploruar mundësitë e saj të pakufishme. Të jesh në luftë me përbindshat është njëlloj si të marësh pjesë në një histori si Salieri përballë Moxartit. Duke e luftuar të kesh ndihmuar gjeninë e tij. Përmes asaj pasqyre gjigande më në fund kemi njohur veten për tu bërë pjesa më e trishtueshme e asaj historie. E çfarë mund të bënim më tepër përveçse të prananim atë rol përderisa na

mungonin shumë të dhëna për tu bërë lider. Por unë nuk jam Salieri. Prej një shkrimtari ëndërrues lind një lexues i nevojshëm. Letërsia u mbush me fjalë dhe gjuhët për shkak të një detyrimi të madh u përkthyen te njëra-tjetra. Unë jam ende nën hijen e letërsisë, shkrimtar i paarrirë ende prej një vesi të keq. Olimpi u mbush me perëndi të padenja. Prej frikës mos rrokullisen prej andej më mirë pranoni të qëndroni te rrënjët ku janë të përhershëm dhe burimet e ujit, për t'i shpëtuar kështu dhe një vdekjeje të panevojshme që vjen prej grevave të urisë. Lavdi juve shkrimtarë të mëdhenj që po ma bëni hijen tuaj kaq të ëmbël dhe të domosdoshme në këtë zheg që po përvëlon tokën. I kanë vënë zjarrin ata që me çdo kusht mediokritetin po e flakin në humnera.

17.11.13

HESHTJA ULËRITËSE

Kush s'ke gjë për të thënë është më mirë të heshtësh. Por dhe heshtja në të tillë raste nuk është më e lehtë. Sepse në heshtje përgatitet diçka tjetër. Është këtu lidhja e së shkuarës dhe pyetja që na rri varur për të ardhmen. Heshtja në fakt nuk mund të jetë e tëra vetëm heshtje. Kazan që zien- fjalë që më dalin te gryka për tu bërë klithmë e së ardhmes. Në heshtje vepron një kod tjetër meqënëse veprimi ndodhet kurdoherë nën trysinë e mendimit. Në heshtje unë jam edhe më i tmerrshëm duke mprehur me gjuhë armët vrastare. Nëse drejtqëndrimi i statujave në park është heshtje, unë sa herë kam dashur ta thyej me vare shkëmbin prej nga ato zbuluan veten. Duhet zgjuar lëvizja për t'i dhënë një mundësi trupit të thyhet për ta humbur këtë kurorë lavdie. Ç'është heshtja në fund të fundit përveçse kjo zhytje e thellë nën vete për të shtrënguar frenat dhe një lloj opiumi me të cilin kemi ushqyer dëshirat tona? Po përpiqem të gjej mënyrën për të lexuar heshtjen tënde e cila përherë është duke ma refuzuar përgjigjen. Ti hesht dhe vetëm hesht ndërsa mua më duhet t'ia jap ulërimës vetëm për shkak të mungesës së një përgjigjeje.

15.9.13

TRËNDAFILI I SHKRETËTIRËS

Kush është ulur pranë meje? As që ke për ta njohur që vetëm prej gjuhës por edhe prej antropologjisë që ndan racat dhe popujt. Kjo përzierje gati e pavullnetshme u kthye e tëra në një shoqëri multikulturore. Me dëshirën për t'i jetuar njëherësh tërë epokat. Fjalët që pëshpërit njëri në çast mbeten në ajër si të trembura. Çdo mëngjes të diele në autobusin urban të linjës do të ndodhesh mes një kuvendi të hareshëm me zezakët që nuk ua zbulon dot kombësinë prej gjuhës. Kujt populli i përkasin, ç'vendi. Duket se janë nisur për ndonjë peligrinazh fetar. Duken të betuar por si bërthamë e një lloj identiteti, rastësisht janë mbjellur këtu në fushë të globalizmit. Dëgjoj fjalët e tyre dhe shëtis me këtë absurd të zakonshëm. U plastë fjala në buzë si trëndafil i shkretëtirës. Gjuha erdhi bashkë me ta por pjesë të saj vazhdimisht janë duke vdekur. Atë nuk po e përjetojnë këtë si tragjedi se në ndihmë të tyre vjen globalizmi për tu hedhur gjer matanë lumit. Tabelat e shumta dhe sidomos reklamat i ndihmojnë gjithashtu të kapërcejnë vështirësitë e komunikimit. Gratë kanë mbështjellur kokat me nga një shami të bardhër por të veshura me pantallona xhins. Një qytetërim i përzier liberal nga posht e konservator nga sipër. Autobuzi tani më duket si një copëz Afrike duke ecur përmes shkretëtirës. Unë kuptoj atë që vetëm atë e përbuzin. Ka një mosmarrëveshje të madhe me një kontratë që i ka pranuar moskuptimet. Trembem mos Afrika e tyre në autobuz bëhet pushtuese. Por ajo është thjesht toka e tyre që ata e kanë sjellur me

vete. Jemi duke u bërë Unë para se të bëhemi Ata. Dhe në autobus shpërthen e qeshura e një Afrike të madhe. Si të ketë mbirë këtu vet trëndafili i shkretëtirës.

30.12.12

ANTIPOEZIA

Njeriu ecën nëpër labirintin e një llogarie të pambyllur te vetja. Shuma e atyre numrave të vegjël për të llogaritur në xhep çfarë më kishte mbetur. Antipoezia është melodia e mërzitshme e ekzistencës. Djegia e duarve nga hedhja në flakë ato për t'i shuar. Njeriu i ulur në mbrëmje para ca defterëve ose kompjuterit nuk arrin dot t'i fshijë ato njolla të errëta prej ndërgjegjes, Ekрани elektronik vetëm sa i nxjerrë ato më në dukje. Këto duar të bëra pis dhe një mendje e orientuar mes humbjes dhe fitimit. Humbja që del përherë më e madhe se fitimi. Të shkruash përditë këtë prozë të mërzitshme duke u përpjekur për të nxjerrë prej andej të pafajshëm veten. Si një lojë që s'mbaron kurrë me ata gurë të zgjuar që lëvizin nëpër fushën e shahut mendjen time të lodhur. Një roman i Balzakut i shkruar me vetëm pak fjalë si borxh që përherë do t'ua kemi të tjerëve, pa llogaritur dot se çfarë borxhi të tjerët na kanë. Kohë e mërzitshme pa hënë e pa diell. Shifra të mallkuara, o ju demonë të vegjël, krimba grabitës të lumturisë sime.

26.12.13

BESIM I VERBËR

Shpesh fleta e bardhë i ngjan një përbindshi. Lapsit më nuk i bindet. Një bardhësi që nuk pranon të njolloset prej shkrimit. Duhet kaluar përmes saj për të lënë mijëra gjurmë që do tu hapin udhën shkronjave të pafajshme. Sa herë i prek, gërmat e shkruara hidhen përpjetë. Kështjella është krejt bosh pa njerëz. Dua të fut shkrimin tim brenda për të nxjerrë prej andej të fshehtat. Një armiçësi e çuditshme. Më lehtë do ta kisha ta gdhendja në shkëmb fjalën dhe guri ndërkohë do më ishte përgjigjur. Por akoma më keq edhe para ekranit të kompjuterit. Një robëri tjetër prej teknologjive moderne. Fare pa muzikë siç këndonte dikur nëpër gishtat i mi tastjera e makinës së shkrimit. Kujtoj kohët e pushtimeve të lavdishme por gjurmët për të shkuar gjer aty tanimë kanë humbur. Sa vjen e lufta me letrën e bardhë bëhet përherë e më e vështirë. Forca magnetike mes saj dhe mendjes është spostuar në zona të tjera. Radarët janë prishur. Kërkuesit nuk zbulojnë dot asgjë por koha për tu dorëhequr po bëhet edhe më e largët. Një besim i verbër nuk heq dot dorë prej zotit të tij edhe pse ai e ka tradhtuar. Shkruesi kërkon kryeveprën e tij që nuk është shkruar ende. Do na gjykojnë të tjerët për çfarë nuk kemi mundur veçse duhet të kemi dëshirën të zgjojmë përpjekjet tona të pamundura. Por gjer aty ku na kishin lënë fuqitë dhe ishte bjerrë inteligjenca. Shuma e kryeveprave të parrealizuara do të jetë baraz me një Mona Lizë e cila u ka mjaftuar tërë kohëve. Shenjat që mbi letrën e bardhë kishin

mbetur pa arritur të shfaqeshin. Para letrës së bardhë është një ushtri që u strehua pa mundur dot të tregonte se forca e pafuqisë është kjo që si enigmë na lutet për ta zgjidhur. Por tani që u bë shumë vonë kjo u mbetet për detyrë të tjerëve.

10.12.13

KOHA E PAMATSHME

Nuk e shpjegoj dot shpejtësinë e kohës kur ajo vrapon edhe kur unë jam ndalur. Ora që shënon ditën edhe natën nuk më thotë asgjë sepse unë jam duke matur diçka të pamatshme. Po mendoj për atë që me shpejtësi të tmerrshme po ikën dhe prej saj si dhuratë kam vetëm këto thinja. Ajo vrapon e vrapon si e çmendur. Dhe për kohën nuk është shpikur ende kurrëfarë burgu. Madje edhe kur ajo është duke na tërhequr zvarrë si të dënuar të një galere. Kur unë të pres ty koha nuk është fare duke më pritur. Ti që me mendjehhtësi thua: Kam ende kohë... Sikur ajo të jetë e përjetshme. Por a kemi ne qoftë edhe një dëshirë të vogël për tu matur me përbindshin? Ne nuk dimë se ku ka nisur vrapin e kohës, me atë shpejtësi të pandalshme për të na çarmatosur prej çdo iluzioni. Sidoqoftë ne tani e dimë se koha vrapon përherë me të njëjtin ritëm dhe ne pa kuptuar i bëjmë iluzionet tona matës të shpejtësisë së saj. Sepse ne nuk kemi më dot fuqi ta ndjekim pas atë në vrapin që le pas vetëm të vdekur. Koha me shpejtësi bëhet diçka e përfunduar. Ne vetëm të mrekulluar prej vrapit të saj ndodhemi këtu thjesht për të dëshmuar se koha në të vërtetë ekziston. Unë kam një ritëm të frymës dhe të ecjes. Por pa kohën asgjë e tillë s'do të ishte e përfytyrueshme.

2013

U LINDA I LIRË U RRIITA SI SKLLAV

Nuk ndjek dot asnjë shembull dhe mbetem i papërcaktuar. As më heqin dot nga radha as më venë dot në radhë me të tjerët. Në të vërtetë as vetë nuk di ku ndodhem. Ndiehem i fyer po të jem i përcaktueshëm dhe i zhgënjyer po të kem pas shpine një numër në këtë garë maratone. Po të kesh qënë i zoti të përcaktosh kohën atëherë je duke u shfletuar në këtë libër. Kur njëherë të vunë me zor në rresht ti kishe nxjerrë brirët dhe i ke ende në ballë shenjat e atij dyluftimi. Dhe që prej asaj kohe ti nuk i ke mjaftuar askujt përveçse vetes tënde. E ke çarë kohën me palët e këtij flamuri krenar që ka qënë beteja e përhershme me vetminë tënde. Shembull që në një farë mënyre e kemi nxjerrë prej vetes si shuma e dëshirave tona të përealizuara. Dhe më pas kjo tufë me robër që janë duke ndjekur pas shembullin e tyre. Përpjekja shënon sidoqoftë një pikë ku dëshira jote mori këtë plagë në përpjekje për t’iu shmangur shembullit. Boll jam tërhequr zvarrë prej tij. Ma mori shpirtin gjersa fronti i tij u bë qiellor dhe unë nëpër një mijë faltore jam duke iu falur udhës. Revolta ime që nisi si një pëshpërimë përshkoi krejt radhët e turmës. U linda i lirë për tu rritur si skllav por nuk doja të vdisja kurrë si i tillë.

MARTIRËT E NJË BETEJE TË HUMBUR

Mbrëmë s'isha fare i lumtur ose lumturia e mbrëmshme nuk kish qënë ajo që prisja. I njëjti lexim i tekstit në të dy rastet përderisa gjendja është kjo që demonstrohet. Lexime të tjerë më të thellë mbartin rrezikun e mbytjes në të, gjë që paraqitet e mundur për çdo tekst i cili është i prirur t'ia rrëmbejë lirinë lexuesit. Në të gjithë variantet e mësipërm që i kemi në shqyrtim gjendet veprimi dhe mosveprimi, dëshira për plotësim të mëtejshëm e diçkaje që më parë dot nuk ishte shprehur. Duke e parë nga afër mund t'i konstatosh njëherësh të dyja gjendjet të cilat në një farë mënyre shprehin njëra-tjetrën. Kështu na ndodh shpesh kur po kthehemi prej diku dhe ndiejmë keqardhje të thellë që atë me vete dot nuk e kishim mbartur. Veprimi dhe mosveprimi si krim janë aty te dëshira që njëherësh i ka ngjizur të dyja. Dëshira duhet të ketë aq emocion sa i nevojitet. Nëse vërtet e kemi fjalën për lumturinë ajo duhet konceptuar përherë si gjendje emotive. Duhet vetëm një shkak dhe ai kudo mund të gjendet. Kujtimi i asaj që dikur ka ndodhur është thirrja që vjen nga brenda, janë vet martirët që për në betejë janë sulur dhe ajo që dikur ka ardhur është vet sulmi, mijërat e shigjetave që përshkuan me zjarrin e tyre vet qiellin. Në të dy rastet objekt është lumturia e veshur me fustanin e saj të bardhë, por në të parin e dëshiruar dhe e pambërritur, kurse në të dytin ajo nuk na tregoi për vuajtjen e saj gjersa këtu kishte mbërritur. Pra ajo erdhi dhe mbylli pas vetes dritaren si të kishte kryer një detyrë dhe dëshira jonë prej zjarrit të saj të brendshëm akoma do të digjej. 17.12.08

NJË I VRARË I PAFAJSHËM

Ata trokitën në portën time si në shtëpinë e një vrasësi. Por gjetën brenda një grumbull librash që nuk dinin t'i lexonin. Erdhën të vizitonin varfërinë time me habinë se unë tani isha në qendër të diçkaje që diku kishte ndodhur. Tani që po e shkruaj ndiehem i lumtur dyfish sepse frika e dikurshme më dha njëherë e përgjithmonë guximin qytetar të munguar. Sikur unë vërtet të isha një vrasës, ata tani gjurmën time po e kërkonin nëpër fletët e librave të mi me zellin e një profesionisti. Po si mund ta kapërcenin vështirësinë e një gjuhe që për ta ishte e huaj? Sidoqoftë gjer në këtë çast unë për ata isha një i dyshuar për vrasje, gjersa ata të dilnin prej shtëpisë sime me shumë gjurmë të cilat do t'i shqyrtonin në një laborator kriminalistik të sofistikuar. Gjer atëherë unë do të isha në pritje të një lajmi: Isha apo nuk isha unë vrasësi. Kështu që mbeta për shumë kohë në pritje të një trokitjeje të dytë te porta ime e cila nuk u dëgjua më kurrë. Dhe isha shumë kureshtar të mësoja se kush në të vërtet ishte vrasësi, akuzë prej së cilës unë me sa duket isha përjashtuar. Unë kisha dal papritur prej kësaj historie por askush s'më tregoi pse unë u gjenda në të dhe u vura nën një akuzë që më kishte futur djallin brenda. Mos vallë unë isha në të vërtet vrasësi? Po i kujt?- pyesja veten dhe mu kujtua ai burrë i urtë për të cilën o fol se e gjetën të vrarë në shtëpinë e tij pa arrihur të zbuloheshin kurrë vrasësit. Ishte një njeri i mrekullueshëm. Përkthente për gazetën tonë materiale për rubrika të ndryshme. E kishin

vrarë befas dhe kështu kishte ndodhur që unë të isha ndër të dyshuarit e parë si një vrasës. Ai që s'kishte vrarë kurrë befas u gjend i vrarë në shtëpinë e tij dhe paqja me botën atë çast ishte prishur. Unë hyra për të dal shpejt nga kjo histori duke përfutur një dhimbje të thellë për një vrasje që kurrë s'ka për t'iu gjetur vrasësi. Sikur fajtori të ndodhej vërtet nëpër librat e mi ku unë kisha shkruar kaq shumë për vrasësit e pandëshkuar, për këtë botë mizore brenda së cilës ne jetonim, për të mos e mësuar kurrë se ç'pjesë e saj secilit prej nesh i takonte. Tërë pikat e skenarit më në fund bashkohen në një të vetme duke rrëzuar një pas një njëra-tjetrën, për të mbetur më në fund vetëm i vrari i pafajshëm që duket se tani i kish falur tërë vrasësit.

30.3.19

BËJU TË FALA LARTËSIVE

Nuk e di pse e shkrova këtë ëndërr, ndoshta prej frikës se do t'i harroj krejt ëndrrat që më vonë do të shihja. Unë s'jam as Jungu për të thënë diçka të re që në të vërtetë mbart pushtetin e ëndrrave mbi përditshmëritë tona. Sa më e frikshme të jetë një ëndërr unë e di se ajo vjen prej një thellësie edhe më të panjohur. Ëndrra përmes një ngjarjeje përjeton realitetin e saj edhe pse faktet shpesh mund të jenë krejt pa lidhje. Çdo ëndërr përcjell një mesazh, vetëm se ajo do analizuar në kushtet e rrethanave që atë e bënë të mundur. Ajo kthehet kështu në një pasuri të pazakontë të mendjes njerëzore edhe pse vet ne krijuesit jemi duke humbur nëpër labirintin e saj. Një ëndërr që shkruhet sidoqoftë bëhet një pikë referimi për t'iu afruar sa të jetë e mundur misterit që mbështjellë jetët tona. Duket sikur realiteti është vetëm një fasadë dhe e vërteta e thellë është ajo që orienton përpjekjet tona drejt një kuptimi të ri të jetës. Sikur të shkruheshin tërë ëndrrat realiteti do ta kish humbur garën me to dhe njeriu ndoshta do të ndodhej në një pikënisje tjetër. Ajo që sfidon materjen ngjallë përherë shumë diskutime rreth pushtetit të njërës mbi tjetrën. Ëndrra ndërton diçka që kurrë s'ka për të ekzistuar por një ëndërr na tregon se shpirti ynë është i gjallë vetëm prej shpresës dhe frikës. Kur kemi kaq kohë pa u parë do çmallemi patjetër në një ëndërr. Po e shkruaj këu dhe orën e kësaj ëndrre për të shprehur forcën e një mungese të gjatë që shpik limane kozmikë, ku njerëzit lenë takime për tu çmallur. Trupi ynë

për vetëm pak sekonda gjendet nën skllavërinë e një ëndrre. Ajo që me zërin dhe lëvizjet e saj mbush ekranet, prej ku shfaqen mrekullitë dhe gjithçka në të aq lehtësisht bëhet e mundur. Shkruaje dhe këtë detaj të vogël për të kujtuar se gjer në ç'largësi të kozmosit tënd ke mbërritur. Kështu vet ekzistenca do të duket thjesht si shtojcë e një ëndrre. Ne kurrë s'kemi për tu ngritur më lart se ëndrra jonë. Prej asaj lartësie ku do të shohim si një fatkeqësi njeriun e ekzistencës sonë, që përherë u dërgon lutje dhe të fala lartësive që ai kurrë s'ka për t'i ngjitur. Dhe ndoshta ëndrra bëhet kështu vet lamtumira e fundit e njeriut.

25.4.19

QENTË SI MIQ TË /PA/DOBISHËM

A do t' i edukojmë dot qentë duke u ngjitur pas nga një emër? Dhe si mund ta zbutim tërë atë konotacion negativ të kësaj fjale që e gjen gjithandej shpërndarë nëpër gjuhë ku herë-herë na mungojnë dhe argumentet. Ky do të ishte një eksperiment tepër i kushtueshëm ndërsa rezultati do të ishte tepër i vogël. Do të ndodheshim përherë te fillimi sa herë që mendonim se kishim përparuar dhe një fund ishim duke e prekur. Shkolla e qenve është një nga këto përpjekje edukative por vetëm me efekt anësor dhe asgjë tjetër që mund të shërbente për të zbutur krizat. Lukunia e qenve nuk është thjesht një hiperbolë për të përfytyruar rrezikun. Tani që qentë kanë hyrë nëpër shtëpiat tona kemi krijuar dhe një raport të ri me gjuhën e pasur të të lehurave. Duket si një farë e re e mbjellur për artikulimin e ri të gjuhës. Duket se jemi të lodhur dhe u shmangemi përgjigjeve duke ftuar në shtëpitë tona lukuninë e qenve. Ajo kafshë që zbutet e zbutet gjer në perversitet ka lindur me idenë e një pushteti të pafuqishëm. Qentë janë zbutur dhe ky është hapi i parë që kemi hedhur për të shmangur rrezikun. Turma e qenve-zagarë mund të na kërcënonte orë e çast nëse prej kolibeve ata gjetën strehë, në shtretërit tanë ku ndahen shumë kënaqësi e perversitete së bashku. Qentë nga roje të njeriut u bënë miq, por kjo miqësi do të jetë përherë e varur përderisa në gojë të tyre edhe një dhëmbë të ketë mbetur. Flejmë bsshkë me rrezikun duke bërë me të po këto lojëra të rrezikshme. Një shumëllojshmëri qenësore- qenë gjahu, gare, shtëpie. Qenë policë, qenë kukullash. Një nga eksperimentet më pak të dobishëm të njeriut me natyrën. Një dështim i pritur i një përpjekjeje të paralajmëruar. 7.2.19

PARA PASQYRËS KREH MËRZINË TIME

Dukurive që njeriu ndesh në jetën e përditshme përpiket tu jap një rol estetik dhe duke u ndalur në to nis të zbuloj prej tyre, lidhje që janë njësoj përfaqësuese përballë ngjarjeve të mëdha e tronditëse. Është një bashkudhëtim i këtyre dy shfaqjeve dhe ato në rrugë plotësojnë njëra-tjetrën. Kur unë jam i mërzitur zbuloj te shoqëria një mekanizëm të prishur. Këmbëngul në të sepse shoh përballë meje shumë rrethana të cilave dikush tjetër përpiket tu shmanget. Jemi nën një trysni gati të papërballueshme dhe pa u përplasur me njërin është e pamundur të zgjidhet ngërçi shoqëror i pengesave. Nëse unë thjesht jam i mërzitur dhe po këtë çast dikush tjetër i lumtur, ndodhemi nën lëkundjen e një balance ku dhe një ligji i vetëm e zgjidh atë përmes shumë neneve të vegjël, për të ruajtur ekuilibrin shoqëror, si shumësi e gjendjeve që shoqëria i përjeton të tëra njëherësh. Ashtu siç ndodh në klubet e natës e në salla të spiritizmit ku shumica vallzon duke krehur para pasqyrës mërzitjen. Nën këtë trysni ku unë i nxjerrë gjendjet e mia për t'i bërë jehonë kompleksitetit të vet rrethanave që nuk veprojnë njëlloj mbi çdonjërin. Emersoni i kthente gati në ninulla dukuri të tilla duke tërhequr fillin për të endur rretën e dendur e, duke bërë shumë pyetje përpara se gëzimi të kërcente në kolovarëse. Kjo nuk vjen nga dëshira për të shijuar një lloj tjetër letërsie,

por thjesht për të ngritur siparin e misterit. Kërkohej një bashkëjetesë e të gjitha gjendjeve dhe perceptimeve për të shmangur groteskun dhe për të parë në skaner tërë fijeat e holla, të përbëra prej fryme dhe gjaku, sa nga truri në zemër e gjer te vatra e një plage të re që gjeneron dhimbje.

15.1.19

KOHË ELEKTRONIKE

Këto gjëra jo serioze shkruhen nëpër letra të papastra për tu bërë të palexueshme. Është ndoshta vet hakmarrja e gjuhës që përbuz rregullsinë dhe shkruhet me fjalë që ishin duke fjetur nëpër shekuj. Ashtu siç vinin prej errësirës ato drejt errësirës po shkonin. U shfaqën sipër valëve sa për të parë ç' bëhej me të ardhmen e tyre dhe u shkruan përherë aty nëpër letra, me të cilat kishin fshirë gjakun e plagëve të dikurshme. Kjo ndodh sa herë që gjuha është e lodhur prej fjalëve të përditshme dhe përpiket t'i shpëtojë kurthit të përdorimit të atyre, që u pëlqen të jetojnë në një skllavëri të përhershme. E kam provuar sa e sa herë dhe eksperimenti ka qënë mjaft interesant, sepse gjuha shkruhej duke u zhbërë prej ndjesive të saj, gjersa unë të zbuloja nëpër fjalë arin e fshehur. Kjo ka qënë dhe një mënyrë për të pastruar kujtesën sa më thellë, ku ndoshta ka për të gjetur çelësin magjik të ligjërimit. I shkruaj edhe në errësirë duke i mbartur me mundim për te drita. Siç e kemi thënë udha e saj tani mund të përshkohet vetëm përmes shkrimit. Sprova të vona të gjuhës për të dëshmuar vjetërsinë e saj dhe sa ajo mund t'i rezistojë kohëve elektronike, ku fjalët e gjuhës thahen dhe zhvokshen si fruta të pjekur para kohe. Nëse gjuha do t'i mbijetojë këtij eksperimenti, unë marrë leje për të ecur brenda saj, duke i hapur udhë të tjera shkrimit, për ta mbrojtur atë prej një mendjeje tjetër tinzare që e sulmon prej ekranit të kompjuterit. 3.1.19

REALITETI NË NJË ËNDËRR

Gjer te mëdyshja jonë shkaqet ishin përplasur me njëri-tjetrin. Por rruga duhej kthyer për të mos i lënë kohë një vendimi tjetër. Gjer te mbërritja udha mund të qe edhe e shtruar, por mungonin shumë prej imtësirave të tjera që mund ta bënin edhe më të gjatë udhën e kthimit. Në fakt unë isha duke parë një ëndërr. Nga kjo anë e bregut këtu për tu hedhur në bregun tjetër ku gjithçka ishte e panjohur. Përveç atyre që kisha në çantë e çfarë tjetër mbaja në duar, e kuptova se më mungonin edhe shumë gjëra të tjera. Ato i zbuloja një nga një përmes analizës. Askush nuk e ndante dot me mua mëdyshjen që po i thurte çastet një nga një te kjo rrjetë marimange. Vërtet isha në një ëndërr por realiteti më shpalosej me një qartësi të habitshme. Duke i shtjelluar njëri shkak nxirrte tjetrin dhe i shtohej udhës e cila mbante tërë përgjegjësitë e përvojës. Sikur të hidhesha gjer përtej me këtë barkë vet barka mund të mbytej. Sikur të mbërrija gjithçka që do më shfaqej do më bëhej armiqësore. Ëndrra kishte marë përsipër të më bënte të njohur varësinë prej shumë rrethanave të tjera të panjohura. Sikur të kisha mbërritur do isha armiqësuar në çast me tërë të shkuarat e mia. Në një ëndërr vrojtohen më thellë shkaqet sepse nëpër atë fill aq të hollë të thurjes së rrjetës arrin të përkufizosh vendin dhe kohën. Dhe përherë rezultati i saj është i pagabueshëm. Mendo rrjedhat e qeta të gjakut dhe të frymëmarrjes në një natë të thellë, tek po thurin atë çka ti je duke parë në ëndërr dhe, tek ndërtojnë gjithçka e më

pas e shkatërrojnë duke të lënë në zgjim në dorë vetëm një fill të këputur. Ëndrra më kish dhënë të gatshëm një prej modeleve dhe realiteti duhet të bëhet i vëmendshëm ndaj tyre, sepse një shkak vjen prej ndërlikimeve të papritur të mendjes prej këtyre vetëtimave. Duket se shkaqet kanë një lidhje gjaku midis tyre përderisa gjaku shkon në tru për të ushqyer mendjen.

22.12.19

HUMBJE QË KËRKON FITOREN E SAJ TË DIKURSHME

Gjithçka merrë formën e mungesës së saj. Në një luginë të çarë në mes dhe me një mal të lartë përsipër. Dhe vetëm prej kësaj mungese ajo bëhet edhe më e dallueshme. Prej mungesës ne zbulojmë formën ku është derdhur çfarëdolloj përmbajtjeje. Prej këtij çasti njohjeje ne zbulojmë çfarë na rrethon dhe duart tona të ngritura lart dikujt që po i luten. Por një mur për këdo është i lartësuar aq sa njeriu të shoh veten e vet nën hije. Ajo çfarë nuk kemi përherë gjendet në duart e një tjetri. Një kufi i brishtë që nga çasti në çast mund të zhvendoset prej luftës. Ajo që na mungon zbukurohet për natë prej një ëndrre. Oh, dhe prej çfarë jemi përbërë dhe si prej asaj që na mungon zbulojmë sa e parëndësishme është ajo që zotërojmë. Atë që ne s'e kemi gjendet me tepricë tek të tjerët. Në karantinë trishtimi lëshon përherë tinguj të asaj që prej nesh është duke ikur. Secili përherë kështu ndodhet në raport me një tjetër. Kohë e mërzisë që kërkon një lumturi të humbur. Paqja që do kërkojë përherë luftën. Humbja që kujton fitoret e saj të dikurshme. Prej mungesave jemi të përkufizuar. Aty ku na kafshuan ka mbetur forma e dhëmbëve të tyre. Dhe zemërimi ynë që pret vetëm çastin për të shpërthyer. Jemi grabitur prej asaj që dhe ne më parë të tjerëve me përdhunë ua kemi grabitur.

1.12.19

NË NJË MBRËMJE PRILLI

Ç'kam thënë s'qënka veç vegim marramendjeje-këshillë për të urtësuar veten në çmendurinë tënde. Nuk gjykoj thjesht veten por farën që në këtë tokë ka mbirë si nevojë për të realizuar orgazmën e shprehjes. Unë pothuaj s'kam ekzistuar në asnjë kohë dhe në asnjë vend. Emri im as për evidencë s'është i shënuar asgjëkundi. Unë veç përdora mishin e eshtrat e mia për tu bërë shprehje. Unë s'jam askushi për tu evidentuar te dikushët. Unë jam baruti në fishek dhe plumbi vdekjeprurës nuk është i trupit tim të cilin unë kurrë s'do kisha guxuar për ta shpikur. Një vegim i mbushur me dritë, ajo që kam thënë por edhe kjo nuk thotë asgjë më shumë, sepse mijëra emra para meje te altari kanë mbërritur. Ata që më bëjnë të shfletoj këtë histori bote ku unë ve pika dhe presje, marrë frymë thellë dhe duke u fshehur për të pritur se ç'mund përtej këtij çasti të ketë ndodhur. Në është armë shprehja më ka bërë edhe më të vetëdijshëm për misionin tim që është fare afër fundit. Baruti u ndez dhe plumbat e pafajësisë sime fërshëllyen duke vrarë në gjumë shumë mendje. Ose kjo që gjer më tani kam thënë qënka gjithësia vetëm në një fjalë e përmbledhur. Si vet rrënja e rrënjëve e degëve dhe gjetheve e sythit dhe e luleve e frytit dhe shijes së cilës ia kushtoj këtë çast marramendjeje të një takimi të rrallë me botën. Siç thuhet rëndom: e thëna është e bëra si për të dëshmuar njëherësh shumë gjëra. Një lloj biografie dhe një rrjedhë që faktet e saj i përçoi dhe pati një vëmendje për të parë pas vetes lumin e botës. Atë që më duhej të shprehja. Të mbaja nën kujdes të shkuarën pa e lënë të vraponte pa fre të ardhmen. Zgrip i rrezikshëm prej ku njeriu sheh në thellësi të lemerishme veten. Ai ngarkohet

me shenjat e tërë yjeve që është duke parë në këtë mbrëmje prilli, por sa e vështirë për tu shënuar vetëm edhe njëri prej tyre.

9.7.11

HAPJE ME NJË MUNDËSI ZBRITJEJE NË THELLËSI

Moderniteti zbulon lidhjet më të fshehta të njeriut me realitetin. Mund të pohohet thjesht se kjo është dhe lënda e një ligjërimi të panjohur dhe me një lexues ende jo të gatshëm për ta pritur. Për ta sjellë artin dhe letërsinë e në përgjithësi shoqërinë më afër zgripit të saj, duke e lënë aty ku ai në të vërtetë ndodhet përballë një shprese të humbur. Kjo përbën dhe arsyen që në më të shumtën e herës ai nuk është i mirëseardhur ose shihet me frikë e pse jo ndoshta edhe me urrejtje. Për modernin kjo është thjesht një shkak për të qeshur dhe me buzën në gaz ai vazhdon të përcjellë këtë zbulim, gjersa shoqëria një ditë të jetë bërë më miqësore ndaj tij. Duke iu larguar përgjithësisht emocioneve të brendshme ata identifikojnë një problematikë më të thellë, duke iu larguar përshkrimit linear të karaktereve. Kjo u jep mundësi hapjeje ndërkohë që zbritja në thellësi mbetet synimi kryesor i tyre. Nëse gjer më sot nuk ka asnjë recetë të gatshme se si mund të ushtrohet modernizmi, kjo flet edhe për frymën demokratike të tij. Me lirinë brenda vetes dhe ndjekja me domosdo e disa kanoneve letrarë ku shkrimtari vendos të burgos veten. Është kjo një shenjë e shpërhapjes së tij si të thuash e një sulmi në front të gjerë, ku për pasojë mungon edhe një objektiv i veçantë, ndërsa është vënë në shënjestër e tërë bota jonë e përfshirë tani në globalizmin e saj. Por po

ashtu modernizmi do ndihej i fyer kur sheh se po përpiqemi për ta përcaktuar. Ky gardhim për të është i papranueshëm sepse ai nuk është shkak i një ideje të vetme, por shumica e të gjithave për të cilën ne s'kemi gjetur ende formulën se çfarë në të është tretur. Ai le një fushë të gjerë veprimi dhe komunikimi. Nuk e burgos lexuesin brenda një qerthulli por e le të lirë duke e ndihmuar të zhvillojë një përfytyrim më konkret për perspektivën. Sado që jemi në një përpjekje për të bërë një ndarje mes tij e postmodernizmit, më tepër do ta quanim këtë një zhvillim dhe aspak tendencë për kundërvënie. Pas rregullave të pranuar prej një bashkësie, tani kemi shpalljen të lirë të zonës së infektuar prej mbetjeve atomike. Heqja e maskave - gogolë me kafka e kryqe që tregon rrezikshmërinë shoqërore e frikën praj së cilës jemi të pushtuar. Modernizmi kryen kështu një operacion ta pidentifikueshëm por që në çdo rast mbetet vështirë mbi të ardhmen. Brenda një natyre shpjeguese ne zbulojmë vet përgjigjen që ndoshta është herët për t'iu bashkëngjitur kulturës së kohës. Sepse vet modernizmi shkakton një çarje të thellë me bashkëkohësinë dhe duhet që ai të ketë pushtuar shumë vende e kultura njëherësh. Ka tradita të ngurtësuar e të mbyllura në vetvete që nuk japin asnjë shpresë për bashkëjetesë të lumtur me idetë e reja që po lindin.

28.6.11

INSTIKTI I FLUTURIMIT

Lulet s'më thonë asgjë përveçse më nxitin të kundroj
Lekualiptet përballë dhe sidomos të ngjit vështrimin shumë lart gjer te majat e tyre. Fryn erë dhe degët lëkundën. Një lëvizje që të zgjon përfytyrime pa mbarim për guximin dhe frikën, për realitetin dhe ëndrrën. Është një bllok i tërë pothuaj që zhvendoset njëherësh përmes një valëzimi të brendshëm që të ngërthen vështrimin nëpër botëra të tjera të padukshme. Po për mua është e pashpjegueshme pse këtë çast nuk më joshin fare lulet në ballkon edhe pse i kam kaq afër dhe pikërisht në kohën e lulëzimit të tyre. Dhe si vallë e kapërceu vështrimi këtë largësi pa u infektuar prej aromës së luleve. Majat e ekualipteve prej një shumësie gjërash si ky çast ndoshta i papërsërishëm kur jam duke hedhur në bllok fjalë brenda këtij ritmi. Përzgjatime të fantazisë- fasha drite nëpër të fshehtat e një universi që unë jam duke e krijuar në mendje. Askund dhe asnjëherë si në këtë rast nuk do të jem më ky që tani jam. Koha duke rrëshqitur në lumin e rrjedhshmërisë le shenja si gjurma ku ne dikur mund të lexojmë një të shkuar. Koha është një dramë e madhe dhe ujqërit pjesa më e egër e saj, ashtu si këto maja valvitëse që më përfshijnë të tërin brenda një fushe magnetike. Mund ta shohësh dendësinë tani për ta zbrazur prej gjithçkaje si diçka të rëndë – elefant i plogët i përgjumur pa asnjë lloj shenje, prej ku fantazia do të nisët në destinacione të tjera. Kontakti im i parë me natyrën kalon përmes një zone të ftohtë gri për t'iu përqasur së madhërisë, aq gjatë sa ç'mund të jetë

për të edhe një ëndërr. Kam ikur prej periferisë sime më të afërt drejt zonave plot re e mjegull. Instikti i fluturimit, i asaj makine të montuar nën krahët e mi që përpiqet t'i japë trupit tim një dimension tjetër.

12.6.11

PLAGË TË NJË PASIONI TË ÇMENDUR

Më vonë ajo u bë një dashuri e përmbajtur. Jo më pasion por mbajtja nën kontroll e tij. Ju tani jini gati duke e përfytyruar një çift duke i dhënë vend më tepër të shkuarës. Një djalë dhe një vajzë që nuk i venë fre pasionit të tyre dhe i kanë bërë tërë lojërat e mundshme. Ata të dy që tani janë në bregun tjetër pasi kanë udhëtuar kaq gjatë duke lënë pas shkretëtirën. Dhe çka mbetur tani vallë për tu eksploruar? Dy të braktisur prej njëri-tjetrit me trupin tërë plagë dhe me gjuhën tanimë të mbetur pa fjalë. Të dy ata këtu si mbetje e një kohe. Mos vallë nuk duhet të ishin kaq të papërmbajtshëm për të mbërritur edhe pak më larg, prej ku keqardhja për të shkuarën nuk do të ishte si tani tepër pikëlluese. Mishrat e kafshuar të njërit prej tjetrit- ky pasion i shprehur përmes një egërsie të ëmbël- po ndodh enkas për tu ndarë sa më shpejt nga kjo kohë- pre e këtij pasioni që konsumon trupërisht dy të dashuruar. Jemi në mbyllje të një epoke të një zjarri të madh që tani po shuhet. Dy njerëz në të po digjen. Ata të dy matanë bregut kanë pirë shumë prej këtij lumi dhe janë akoma të dehur. Të raskapitur e të lodhur me shumë pjesë të munguara po përpiqen tani të rindërtojnë trupat e tyre si anije të shqyera prej furtunës. Kohë tjetër dhe lumë tjetër. Arsye më tepër dhe pasion më pak i rrëmbyer prej këtij zjarri në çastet e fundit. Po lëpijnë në breg plagët e njëri-tjetrit. Më pas përmes mungesave të gjata dhe të ndihmuar prej reflekseve kuptojnë se janë gjallë vetëm përgjysmë. 10.7.11

NËN NJË VESHJE TË RE

Një status i ri shoqëror vjen me ndërrimin e veshjes. Më zunë të dridhurat e rrobeve të reja që më zhveshën kostumin. Po ikja nga bota e inteligjencës në atë të punës. Ky ndërrim i menjëhershëm u shkon më për shtat manekinëve të cilët ne kurrë nuk i kemi parë si shembull të vuajtjeve tona. Jepju sa më shpejt asaj që këtej e tutje do të drejtojë jetën tënde dhe vendosu sa më mirë në të për të mos patur lëkundje të mëdha shpirtërore. Ose më mirë mënjanoje shpirtin nga kjo betejë dhe jepja tërë lirinë trupit tënd si një skllav që janë duke e torturuar kamxhikët. Dhe udhën nga do të shkosh dhe lëvizjen tani të shpenguar prej gravatës dhe vështrimin hakmarrës mbi këtë botë që në këtë mënyrë të ka dënuar. Ti po hap fletën tënde të re pa dëshirën tënde dhe nis njëherësh të hakmerresh ndaj kësaj skllavërie. Ti po ikën nga fusha e mendimeve për një drejtim tjetër. Dhe nuk do t'i parashtrosh më mendimet e tua prej katedrës por thjesht në rrugë duke ecur. Kaq padrejtësisht i flakur ti laje e pastroje trupin tënd përditë si një burg ku bie erë vetëm fryma jote. Hyrë te kjo vete e re e vetes sepse tani je pjesë tjetër e po atij trupi. Një pjesë që ushtron lëvizjen jo mendimin. Dhe vrapo gjer sa të të ketë mbaruar krejt fryma.

1.5.11

DITË SHIU

Ka një pezm të ikjes së orës mbrapa dhe një pritje plot ankth pas perdeve të një kërcënimi që sa vjen e afrohet. Por para së gjithash është një ndalesë që nuk dimë si mund të kapërcehet. Atëherë njeriu kthehet tek e shkuara. I hedh më tepër kucura zjarrit dhe dëgjon ritmin e një muzike të largët. Ai është duke u ribërë për të përballuar të panjohurën. I duhet një tjetër njësi për të matur kohën. Është anulimi i fluturimit të fundit por edhe i urgjencës më të madhe. Por është po ashtu e sigurt se pas shiut do të ketë një rinisje më të shpejtë për të mos humbur kontrollin ndaj vetes. Dëgjohet më qart rënkimi i një dhimbjeje sikur kjo kohë të kishte ardhur enkas për të. I tërë peizazhi duket si i mbuluar me një perde ku njerëzit janë ftuar për të kujtuar veten dhe kujtesës i vijnë në ndihmë ndodhi shumë të vjetra që shtyjne drutë e zjarrit në vatër. Padashur i kemi hyrë një procesi të thellë të njohjes së vetes duke iu larguar njëkohësisht përgjegjësisë shtrënguese të realitetit. Dhe vjen përherë e më afër dhe e shkuara më e largët. Pafajësisht pranohet dhe faji i dikurshëm. Por dora që uli gjithandej këtë perde të rëndë nuk duket për tu mbyllur shpejt e për ta bërë më të vogël edhe botën. Një zemër platitet në thellësi duke matur me tmerr rrahjet e përshpejtuara të saj. Çasti i një vetgjyqësie tashmë ka mbërritur.

11.12.18

GLADIATORË

Ju hani bar se ata do tu hanë juve mishin. Luanët barin
e korrin me dhëmbët e vetëtimate. Role të ndarë
saktësisht dhe kurrë s'ka për të pushuar kjo luftë e egër
mes grabitqarëve dhe viktimeve. Role të ndarë saktësisht
për të zbutur ekzistencën prej luleve dhe barit dhe çatallave
dhe kthetrave. Kjo plagë e neveritshme që nuk mbrohet
dot dhe sheh në sy luanin duke u lutur. Kjo kope që kullot
barin nëpër savanet pa fund të Afrikës. Por kë të admiroj
brishtësinë apo forcën? Me kë të jem tifoz në këtë përleshje
për jetë a vdekje? Natyra- arenë e përgjakur ku njeriun e
shohim të përballet vet për të nxjerrë mësimë dhe fëmijtë
përherë për fitoren e të dobëtve janë duke duartrokatur. Nëse
do kemi mundësi le ta mbyllim krejt savanën me gardhe
hekuri e çelësa të rëndë dhe do të shohim si prej kockave
sërish si bari do të mbijnë kafshë të egra. Savana tani një
burg i madh ku kafshët do shqyejnë sërish njëra-tjetrën. Mbi
varret e hapur do të lulëzojë sërish bari dhe ajo stinë përherë
si çdo vit do të jetë shumë e shkurtër. Ekulibër që vetëm
një çast e mba krejt botën pezull. Pas pak do të shohim si
përleshën uria dhe etja, nëpër shpejtësi marramendëse për
të nxjerrë prej strofkullave të urtët që vendosën të vdesin në
beteja, më mirë se të ngordhin nëpër strofkulla të dridhur
prej frikës.

29.11.18

KTHIMI ËSHTË UDHA E PENDESËS

Njeriu që pas një rruge të gjatë nuk sjellë asgjë me vete është Plaku i Detit i Heminguejit. Peshkaqenët i lanë vetëm skeletin e peshkut të madh dhe atë barkë me flamur të ulur në gjysmështize. Ndoshta ky është fundi i çdo udhe por edhe shuma e tyre që është përherë e kërcënuar prej rreziqeve pa numër. Prej verbimit të mirazheve njeriut ia vrasin dritën perspektivat. Sepse përgjatë udhës shumë udhë të tjera me udhën time mund të jenë pleksur, duke e detyruar atë të kthehet në shtëpi si në varrin e tij atje për të vdekur. Po të bëja një hartë të këtij itinerari ajo do t'i ngjante më tepër një trilli të fantazisë sime. Pa llogaritur dhe kthesat e rrezikshme që kanë në mes kohën e pallogaritshme të rrezikut të rënies. Të nesërmen këtë hartë mund ta kundrosh thjesht si një marrëzi të pafajshme fëmije. Por kjo është përkulja e udhës, kuptimi i thellë i një shtegtimi të çelur në fillësë prej një hapi të nxituar për të zbuluar atë që përpara është duke na pritur. Nëpër kryqëzimet pa fund përherë e më i madh është numri i të kthyerve. Sepse në çdo udhë përherë do të ketë gjurmë të të penduarve të lashtë që një çast Egnatian e kishin braktisur. Vetëm tunelet e çajné errësirën e saj për të hapur perspektivën. Nëpër tunele kthimet janë edhe më të pamundur sepse errësira është në vrapin e saj të çmendur për t'i ikur dritës.

26.12.19

PIKA E RËNDESËS

Më mirë një partner apo një lutës në këmbët e tua. Më mirë një fuqi që shtohet tek ti apo fuqia jote që pakësohet duke ia dhënë fuqinë e saj një tjetri. Të dy bashkë kundër një rreziku edhe më të madh duke i ruajtur të ndarë të dy identitetet. Me çfarë tjetër do të na përballë jeta përgjatë kësaj udhe të gjatë ku asgjë nuk është e parashikueshme? Por një besim i rrënuar tek ti të detyron tre herë në ditë të lutesh. Të tjerë nëpër piedestale janë ngjitur për të mbajtur gjallë besimin e turmave. Dhe a mund të zbulosh dot se në ç'pikë të rëndesës së saj ndodhet këtë çast shoqëria? Prej këtyre forcave që ndihmojnë njëra-tjetrën për të sjellur prej oqeanit këtë cunam të tmerrshëm. Më të dobtit kanë sytë e sogjetarëve që arrijnë të zhbirojnë gjer në lartësitë e qiejve, por peshat e tyre i mba tjetërkush mbi shpinë dhe pa këto shenja s'ka asnjë lloj kuptimi çdo lutje. Dhe më së shpeshti njerëzit nuk i bashkon vullneti por rrethanat. Për të ruajtur këta ekuilibra të brishtë njerëzit dorëzojnë nga pak prej identitetit të tyre, ndërsa shoqëria është duke humbur homogjenitetin e saj, për tu bërë edhe më tepër refraktare. Atëherë të dobtit bëhen shpëtimi ynë, sepse në ta ne shohim arsyen e dritës së kuqe të pakalueshmërisë, para se të kemi prekur fundin.

26.12.18

ULËRIMA E TË QESHURAVE

Një epërsi intelektuale zakonisht prej një idiotësie të ngrefosur kthehet në ironi. Sa imët është thurur dhe me çfarë filigranësh anash është praruar. Dhe më ka lindur përherë një pyetje e tillë në këto raste: Kush është zot mbi gjithësinë Toka apo Qielli, e Afërta apo e Largëta e pakapshme. Edhe pse përherë siç ka qënë do të jetë idiotësia në shumicë dhe te rrënjët e saj duke u ushqyer. Por kur pushteti bie në duart e tyre rreziku shoqëror bëhet edhe më i paparashikueshëm dhe mendja përshkohet nga flaka e një përshkënditjeje qiellore, që befas e sjellë përgjigjen në vath për tëfituar lirinë e mendimit, gjer sa prej derëzës së vogël së vathës do të shohim se si populli përbëhet prej një numri ekzaktësisht të matshëm. Një epërsi intelektuale përballë idiotizmit prodhon një valë humori dhe të qeshurash. Por më parë këto shkallë nuk i ngjitin dot ata që përherë i janë trembur qiellit. Ata që janë posht në të vërtet kanë pushtetin i cili përmes baltës është duke shtyrë rrotat e veta gjer te kthesa tjetër, si e vetmja perspektivë që çlirohet prej mendjes së tyre. Me trupin e vet ata problemin e kanë zgjidhur duke e ushqyer. Dhe të jesh shërbëtor i trupit tënd është si të jetosh një të sotme që është duke të hapur varrin. Loja e intelektit në këtë rast është sa heroike aq edhe e dhimbshme. Ajo nuk e nxjerrë dot pushtetin prej baltës ku është zhytur. Por e keqja sa vjen e bëhet edhe më e rrezikshme. Të mençurit nuk e mundin dot vetëm me humorin e tyre pushtetin, sado që të shpërthejnë si ulërima të qeshurat e tyre. Një pushtet i

te jngopur rrezikon të shembë tërë ngrehinën nën vete. Pas së qeshurës së madhe gjërat sa vijnë e bëhen më serioze, sepse më parë duhet të zbulosh majën mbi të cilën duhet të ngresh këtë flamur të reckosur.

20.5.18

MURET E SHURDHËT TË KUJTESËS

Sepse ne nuk e njohim atë nga brenda po e sulmojmë nga jasht për t'i rrëzuar muret, dmth për ta zhbërë atë që ndoshta në aktin e fundit të shkatërrimit, mund të na ketë zënë të tërëve nën vete. Sepse ne atë nuk arrijmë që ta njohim dot pa i bërë më parë lutje dhe shenja kortezie, sepse jemi duke kërkuar një bashkëbisedues të sinqertë me veten. Përndryshe do të jemi duke rrahur me tumpanë muret e shurdhët të kujtesës. Sepse nuk është ajo që duket nga jasht çka përmban brenda. Që kur u ngrit si një piramidë ajo u zhvendos në një realitet tjetër të pakohshëm. Dhe nga pamundësia për ta njohur ne e shkallmojmë me vare e qysqi dhe me buldozerë duke harruar se kështu e kemi vrrarë vetë kujtesën. Ja pse s'duhet nxitur hapi më tepër se urtësia e mendjes, gjersa të zbulosh se dikush nga brenda kështjellës është duke tu lutur: Eja tek unë por nga shtegu që ti nuk e sheh dot sepse vetëm unë jam zbuluesi i vetes. Kështu që ne për shekuj e shekuj me radhë vazhdojmë ta përdhosim realitetin për të gënjyer veten dhe të fshehtën. Shkrimi kueinform nuk na i zbulon më dot shenjat dhe Gilgameshi mbetet ende pa u lexuar i tëri. Dhe ja ku është Njeriu përballë i sulmuar me jogë, përçartje, ulërima, vënie minash me sahat posht qetësisë me të cilën ai e pret të ardhmen për tu shfaqur. Ne nuk e zbulojmë dot njeriun. Pra përfundimisht njeriu është i panjohshëm nga brenda. Na le vetëm një frëngji të vogël hapur për të parë se nëpër çfarë labirintesh nxiton për tu bërë burg i asaj që e ruan me xheloz, nga sulmet me topa mbi muret e kështjellës.

JETËGJATË - JETA DUHET TË JETOHET

Për te kjo pikë sulen ende dyshime dhe hamendje të shumta. Dhe kësaj nyje gordiane që po i sillem rrotull. Ka ditë por mund të ketë edhe shekuj sepse filli që mba në duar është i ngatërruar keq nëpër shumë fije të tjera. Prej atje kur dikur isha sultur, shtegun e ka mbuluar varri i heshtjes. Për të mbërritur te pika ku bashkohen të gjitha, shumë prej fijeve që tërheq rrezikohen për tu këputur. Tërë pamjet nuk i përfshin dot një vështrim i vetëm. Me urrejtjen isha kthyer kaq e kaq herë nga rruga duke e futur sërish e sërish në mill shpatën. Dhe kjo pafajësi që më shtron çdo natë shtrat për të fjetur, më hidhte përsipër tërë gjethet e një stine që me shpejtësi vraponte për të kapur tjetrën. Isha i kudondodhur dhe kjo e vështirësonte edhe më tepër vendimmarrjen duke hequr dorë prej çdo lloj kure për shërimin e dhimbjeve. Duhej të ngrija veten sipër tyre për të hapur dhe portën e fundit të mbyllur, për t'iu hapur dhe krejtësisht vetes. Dhe vetëm ndonjëherë më të rrallë pata qeshur. Mund të kisha qeshur me mijëra herë për shkak të budallallëkut që më kish sjellë mijëra herë aty prej ku isha nisur. E ndërsa jam duke i zbutur një e nga një të gjithë demonët, njëra vetëm mu shfaq me kokën e një përbindshi që i bënte nul tërë përpjekjet e mia. Ndodhem përherë këtu prej kur dikur isha nisur në pikën e vetme ku zbuloj si Xhordano Bruno rrombullakësinë e Tokës edhe pse jam duke u djegur në turrën e druve, ulëras dhe me fuqinë e fundit që më ka mbetur: Jetëgjatë, jeta duhet të jetohet.

MADHËSHTI E HESHTUR

Për ata njerëz që lanë pas një qytetërim plot enigma. E fshehta që do t'i mbajë të mbërthyer edhe për shumë shekuj. E shkuara jonë që vazhdimisht plotësohet mund të na dalë para nesër edhe si një e ardhme e ndritur. E zbulimeve të reja të cilët i ruan materja për të fshehur shpirtin e kohërave. Përveç atyre që tashmë janë shndërruar në bashkëbisedues të historisë, enigma kurrë ndoshta gjer në fund nuk ka për tu zbuluar. Dhe duket sikur fuqinë e zbulimit e mba në dorë e fshehta. Sepse ajo vazhdon të jetë joshëse dhe nuk do të pranojë kurrë që si e fshehtë të vdes në duart tona. Ajo do të mbetet përherë për tu kthyer në instikt të kërkimit të së vërtetës. Që enigmat të vazhdojnë t'i sjellin kohës sonë përvoja të cilat tek ne ende nuk kanë mbërritur. Sikur të mundnim të ndërtonim plotësisht të shkuarën mund edhe të kishim vrarë të ardhmet tona. Ja pse do ekzistojë përherë ky ekulibër aty ku kohët shohin me nostalgji njëra-tjetrën. Prej shekujsh të largët vijnë shigjeta që ende objektivin e tyre nuk e kanë mbërritur. E vërteta si qëllim përmbushet ngadalë por fantazia s'ka për ta zbehur kurrë rolin e saj. Është ajo që duke fluturuar do na çojë përherë e më larg sepse Thirrja e të Parëve mbetet fara e të gjithë gjuhëve. Dhe pse vallë, sa më shumë kalon koha aq më tepër rritet dhe çmimi i së shkuarës? Ajo mbetet përherë e më larg si lutje në formën e një libri të hapur, pothuaj i pamundur për tu transkriptuar. Një madhështi e heshtur gati pa faj e mbetur aty ku e la koha.

LUTJE E VONUAR

- Eja – thotë i njohuri im- më vizito kur të mundesh. Por mundësitë përherë e më tepër shteren për shkak se çdo dëshirë është e sulmuar nga pamundësia. Nuk të jep shpresë për të parë përmes saj asnjë lloj horizonti. E si mund tu përgjigjem njëherësh të gjithave kur kam kaq shumë ftesa që grisin njëra-tjetrën, në garë për të mbërritur secila e para. Sidomos ajo që u bë kujtesa e çdo dështimi. Ne s'mund të mbërrijmë dot njëherësh asgjëkund. Unë s'mund të vijë as kur njeriu është duke qarë për mua sepse prej mallit nuk gjen dot tjetër mënyrë shprehjeje. Unë jam tepër i ngarkuar- i them ngaqë nuk di ku të çoj dot as veten. Në më besofsh qofsh i bekuar i them dhe dritë tu bëftë udha. Po unë s'mund të vij kudo që jam i ftuar sepse shumica më ftojnë për të plotësuar mungesën e tyre, ku unë vetë tani jam duke kërkuar gjysmën time të munguar. Kjo thirrje që shumë herë mund të jetë shkruar si kryevepër tani ndiehet e lodhur. E urta u bë e marrë dhe udha çdokujt i dha këtë autostradë që i këput çdo fije të logjikës mes jetës dhe vdekjes. Por i njohuri im këmbëngul: - Eja. Sepse vetmia e tij është aq e madhe ndërsa unë e ndiej se nuk kam fuqi atë për ta mbushur. Sepse unë tani jam edhe më i thellë se ai duke qënë krejt vetëm. Vetëm dhe u bëj ftesë të gjithëve të më vizitojnë sidomos kryeperënditë, që t'i kërkojnë falje marrëzisë sime. Ato që me besimin tim të verbër i pata krijuar nuk mundën dot të shkonin gjer tek arsyeya.

5.2.18

ME TABLETA NËN GJUHË

Të gjithë me tableta nën gjuhë ruajnë vdekjen. Mos ardhë kurrë në çast për të na bërë të përjetshëm. Jeta heroike përballë një sulmi që vjen nga të katër anët. E martirizuar. Tabletat unë i kisha shpikur kur nuk kisha as uri as etje. Më mungonte jeta dhe nisa ta ushqej prej gjuhës për t'i ndezur asaj motorët e shuar. Është një përpjekje heroike me përmasa më të mëdha se ato të superfuqive që kërkojnë të zotërojnë globin. Perandorisë më të fuqishme një çast do t'i fillojnë spazmat dhe mjekët të alarmuar do ta këshillonin: mbaj tableta nën gjuhë. Perandoria e madhe mund ta ketë zemrën në koloninë më problematike të saj. Aty ku përdoren edhe tableta me shumicë dhe instalohen mbushje më të fuqishme bërthamore. Një zemër e trembur prej një fuqie të madhe ka ndierë më parë shkretëtirën.

14.4.18

ZOTAT DEMBELE

Duhet të flasësh për gjëra jotokësore për tu bërë i përjetshëm si zotat në shtëpitë e tyre qiellore ku ushqehet dembelizmi i tyre. Të përditshmet konsumohen shpejt dhe gati ikijnë nga kjo botë pa lënë fare shenjë sikur kurrë të mos kenë qënë. Duhet e folura që i ngërthen në një rënkim ose ulërimë tërë gjuhët. Për tu bërë Budë ose Krisht, ose gjithçka tjetër e përfytyruar, sepse e ndien që zjarri po vjen me shpejtësi kurmin tënd për ta djegur, pa të lënë kohë ndoshta për t'i dhënë as lirinë shpirtit të fluturojë në qiell. Kjo është dilema torturuese e Krijuesit që duket se është vetëm një por në fakt është pjesëz e një gjithësie të pamatshme. Dhe kjo përherë do të varet prej ndriçimit të mendjes që është lojë e vet Universit. Ti që je duke iu afruar përmes dyshimit tënd ke për të qënë në të përherë i pranishëm. Me pyetje të pafundme dhe me enigma që realiteti prej pamundësisë të sjellë nëpër ëndrra. Dhe Krijuesi është vet Ai që nuk di ku ndodhet, për arsye të pashpjegueshme, pa mundur që ta mbajmë gjallë përherë universin, në synimet tona, për t'i zbuluar ku e pse diku në një zgrip të tij ti këtë çast ndodhesh. Dhe ky çast mu bë universi- burgu më i madh dhe unë një grimcë fare rënë në tokë të mitrës.

1.4.18

TIMON

Një çast para se macja të zbriste prej trotuarit në rrugë ngriti bishtin përpjetë. Dhe sapo kapërceu e uli atë duke ecur derisa kafshëza e vogël mu zhdok krejt nga sytë. Një prej gjymtyrëve të saj atë çast ishte vënë në shërbim të një vendimi. Diçka ndodh përherë dhe një nga gjymtyrët shndërrohet në timon për ta çuar trupin në drejtimin e duhur. Ky çast krejt i rastësishëm i mbërthyer prej syrit tim, duket sikur i vuri një shenjë vetë kohës. Ndoshta gjymtyrët e tjera atë çast ishin duke pritur një urdhër prej bishtit që si antenë u ngrit sipër për të parë botën. Gjendemi në një çast kapërcimi të një caku. Prej trotuarit në udhë ku macja po kapërcente një pengesë që mund të ishte e mbarsur me rreziqe. Kur tërë gjymtyrët flejnë gjumë njëra prej tyre rri zgjuar. Vetëm prej këtij çasti unë kisha zbuluar rolin e secilës gjymtyrë, ku prej çdonjërës mund të vijnë sinjale për tu përballur me rrezikun. Një bisht i ngritur si antenë është shumësia e qelizave që zgjohen papritur në çast të kapërcimit nga një gjendje përgjumjeje në zgjim të menjëhershëm. Dhe do tu vijë radha gjymtyrëve të tjera për të fjetur, ndërsa vetëm njëra do të jetë në roje për të ruajtur trupin prej rreziqeve që mund të vijnë sepse masat e sigurisë bëhen kaq të paparashikueshme.

6.4.18

NJË KAVJE E DOBISHME

Me këtë trup të brejtur nga cigarja dhe alkooli Mai udhëtoi duke gjetur së pari pika takimi me horizontin. Dhe kish bërë ndalesa të qëllimshme për të zbuluar se cila prej këtyre përherë ia kish vonuar mbërritjen. Pas mbeti shumë udhë aq sa i dukej se përherë ishte duke udhëtuar në të shkuarën. Veset i sillnin përvoja të hidhura por ai thjesht ishte duke provuar shijen e këtyre helmeve në trupin e tij me të cilat ishte molepsur krejt shoqëria. Ai edhe pse e merrte përherë me mendje prespektivën po aq asaj edhe i trembej dhe e përdorte përditshmërinë për t'i shërbyer sa më shumë së shkuarës, ikja e së cilës i shfaqej si vonesë e së ardhmes. Ky kish qënë njeriu që do gjeja kudo e në çfarëdo shekulli si pasqyra më e keqe që m'i tregonte me dhimbje të vërtetat. I trembur prej reklamave ai përherë prej tyre rrinte fshehur. Ndërkohë që vet dëshironte të bëhej pasqyra më e keqe e djegies në flakë të tërë iluzioneve. Ai në të vërtet nuk ishte shpikës por zbatuesi më i përpiktë i asaj që më vonë do të bëhej përvojë, ku gjurmët e tij do dalloheshim më qart mes një milion këmbëve që mbi të kishin shkelur. Ai e bëri vullnetin çështje të karakterit duke i shuar më herët se gjithçka flakadanët e festës. Ai u bë si të thuash vet natyra në pasqyrën e njeriut së cilës nuk do t'i mungonte kurrë lumturia dhe fatkeqësia, gëzimi dhe dhimbja. Duke u shndërruar në martir ai thjesht si një Promete e ktheu trupin e vet në kavje ku shoqëria po kryente eksperimente. Dhe si pasqyrë e saj u bë i përkryer.

Ai i kish dhënë perspektivës aq dritë sa duhej për të mos u zhdukur krejt prej horizontit dhe dhimbjen e ktheu në një bashkëjetesë, e cila përpiqej që me ilaçin e saj të hidhur të shëronte dhimbjen e njeriut.

15.4.18

LUTJE PA ZË

- Ti beson se ajo mund të ringjallet?

- Po- mu përgjigj ai - ndërsa ajo nuk ka vdekur ende.

Nëse bulon në të edhe një syth i vetëm, ajo është shenjë jete, veçse duhet ndihmuar nga pak me ujë dhe pleh për të dalë prej kësaj gjendjeje që më tepër i ngjan nokdaunit. Por unë e kisha shumë të vështirë ta besoja këtë që më dukej gati si profeci dhe ndenja kaq kohë në pritje për të marrë prej pemës së vogël një sinjal tjetër. Ajo ishte një shegë e vogël me përmasat e një luleje dekorative, por që ruante plotësisht formën e një peme. Ishte gati-gati si një mëkat prej të cilit mua më ishte dhënë detyra për ta nxjerrë në dritë jetën që përpëlitej. Dhe nëse pema e vogël do të dështonte mua do më duhej të gjeja burime të tjera jete. Këtë po më mëson përvoja që jam duke nxëtur. Te një syth i vogël është syri i pafajshëm i një fëmije që nis të luaj me dritën. Jemi në kulmin e një përpjekjeje: unë dhe natyra për ta mbajtur në jetë atë që sapo ka lindur. Kemi një lutje pa zë të një dëshire përvëluese. Ndjenjë e paprovuar më parë ku njeriu vë në veprim tërë shqisat dhe mat fuqinë e dritës që pema e brishtë është duke thithur. Ta bëjmë sa më të lehtë të vështirën me besimin se çdo pamundësi do të rigjenerojë energji të fjetura. Përvoja rrit shkallë-shkallë dijen dhe mund të dalim fitimtarë prej këtij laborator ku eksperimentohet jeta. Vet reagimi i pemës do na tregojë cili është rreziku prej të cilit ajo në ditët e ardhme mund të kërcënohet. 8.4.18

VDEKJA E MITIT

Prej këtu hapet një perspektivë e afërt që bënë çmos t'i shkëputet realitetit. Por së shpejti ajo do të bjerë në këtë kurth dhe duket se gjërat përsëri në këtë lojë shkojnë për të qeshur. Vrap i saj dhe gëlltitja e shpejtë e lepurit prej çakallit në atë vrap marramendës të perspektivës. Tërheqja me shpejtësi e këtij filli që te mbërritja do të marrë emër tjetër. Këtu ku bien në rretë dhe tiranët brenda perandorisë së tyre. Ose si krejt lumturia që sa e prek me dorë është shkrirë si ajo dëbora e parë e dimrit, tek fëshfërima e këmishës së parë të pranverës, e cila më vonë bëhet flamur i vet fladit. Ajo që zotërohet shumë shpejt hedh një grep tjetër dhe duket sikur realitetit ca fantazma pas i janë sulur për ta zhvendosur. Më tej atje ku shfaqen perspektivat. Dhe ndërsa njeriu e di se ky vrap është fati i ekzistencës, këtë vrap kurrë s'ka për ta ndalur. Shumë sirena alarmi bien por ai nga rruga dot nuk kthehet. Ky zotëri i lashtë s'është thinjur akoma dhe pse fatin e tij në ballë e ka të shkruar. Është era ndoshta që na rrëmben ajo që fryn e del prej zgavrave të shpellës. Minotaurët kthehen të lodhur në njerëz të zakonshëm. Nuk ka më as mite as legjenda.

28.7.09

STATUSI I UDHËS

Si mund të përshkohet një udhë i së cilës ti nuk je qëllimi i saj? Edhe pse ajo është duke të mbartur ti nuk i falenderohesh fare dhuratës që të shpërblehet. Në rrugë është vet sakrifica, ajo copë mishi që ne ia shkulim tokës gjer sa t'i nxjerrim në ankand brinjët. Por si ajo mund të përshkohet? Mos vallë duke qeshur ndërsa ti je duke vozitur mbi shpinë të një gamileje në shkretëtirë që përsëri edhe ajo nuk është qëllimi yt. Fenerët në rrugë por edhe çdo tabelë sinjalizuese janë përpjekje për të nxjerrë udhën prej territ. Unë mendjen e kam vetëm te qëllimi të cilin bëj sikur nuk e kuptoj se është vet rruga. Por a s'jemi vallë të tre bashkë në rrugë dhe gamilja vet kuptimi i kohës? Ndërsa unë shkundem prej gropave të udhës ose zonat e zbrazëta të hapësirës, avioni im më kërcënonte me vdekje. Atëherë unë zgjohem dhe nuk jetoj më për qëllimin por thjesht për rrugën. Statusi i udhës së cilës iu kushtua Odiseja, po e bënë Itakën shenjë përherë e më të largët. Aventura është veçse në udhë. Aventura mbaron aty ku qëllimi është arritur. Këtë kisha dashur ta shkruaja, si shtojcë të këtij shënimi letrarohistorik ndërsa udhën time koha është duke e gëlltitur. Ndërsa unë që mbi udhë po ecij për ironi të historisë, nuk e kuptova kurrë se isha thjesht ushqim i një iluzioni dhe se persepektiva ime tani ishte fare pranë. Më tej unë fle mbi rrugë duke ecur ose dëgjoj shakatë e bashkëkohësve, të cilët në çdo hap të saj janë duke u vetmashtuar. Nëpër natë rrugën papritur po e verbon akulli dhe slita jonë që na u

dha aty shpejt e shpejt, tani e gjen edhe më lehtë shtegun. Unë jam duke fjetur akoma dhe shoh ëndrra të çuditshme. Mos vallë jam duke naviguar në thellësi të universit, mos vallë po shndërrohem në dritën më të largët të tij? Sa shumë kuaj e karroca e makina e anije, shpejtësi që vdiqën udhës ende nuk e kanë mbërritur qëllimin e tyre. Toka e përçarë prej mijëra udhësh do takohet përsëri me të shkuarën e saj te pika e nisjes. Si breshka me Akilin për të mos u kuptuar kurrë se kush prej të dyve ishte në të vërtetë koha.

4.8.09

DY NJERËZ

Nuk kishte asnjë dëshirë të epërme. Gjithçka ishte zbritëse prej asaj lartësie ku pak më parë ajo kishte mbërritur. Mund të lëvizte njëri prej të dyve por edhe kjo qe e pamundur. Ndodheshin të dy në të njëjtën pikë zbrazëtie dhe gati përtonin t'i yshtnin gjërat përreth për t'i ndryshuar, gjer aty ku kishin mbërritur përmes dilemave të shumta dhe secilit më vete, i dukej se pikërisht aty dëshira ishte duke vdekur. Përtej kësaj përpjekjeje një energji e madhe ishte harxhuar njësoj si iluzioni që na kish verbuar me spektrin e argjentë të dritës së tij. Ishin afruar aq tepër sa kish qënë e mjaftueshme për tu shtyrë më tepër drejt njëri-tjetrit. Herë-herë autobuzi lëkundej dhe pesha e madhe e tij dukej sikur mbështetej mbi trupin e secilit. Nuk ishin përpjekur as të njiheshin vetëm se i hidhnin ca vështrime shkarazi njëri-tjetrit. Prej frikës që si dy globe të vegjël pas përpjasjes mund të thyheshin.. Dëshira u kishte vdekur të dyve pikërisht atë çast kur kishin prekur paksa trupin e tyre të ngrohtë, aq sa më vonë ata jetonin në një realitet tjetër. Ajo ishte tepër e re. Një çast u var mbi supin e tij dhe ai nuk lëvizi nga që nuk donte ta prishte këtë magji dhe më tepër mbante nën kontroll afrimin e saj për të mos qënë ai i pari, sepse çasti i magjishëm mund të fluturonte ende pa mbërritur. Tani qe bërë natë. Dritat e vogla të autobuzit u fikën krejt dhe errësira u nderë mes të dyve si diçka krejt familjare, ku njeriu prek çfarëdo dhe e përshkon qoshe më qoshe shtëpinë e vet për tu ndjerë dhe zot i saj. Ndoshta

vërtet ky kish qënë ai çasti i magjishëm, të cilin po e ruanin të dy me vështrime të kontrolluara për të mos e prishur drejtpeshimin. Kështu i gjeti drita e zbehtë e agimit që do të zbulonte shpejt të fshehtë, në ëndrrën e një gjumi të thellë. Gjatë tërë natës kaq shumë i qenë trembur kësaj drite mizore, e cila do ta shuante krejt magjinë për tu kthyer sa më shpejt në realitetin e gjërave.

5.8.09

TË URITURIT USHQEHEN ME FJALË

Përse po flasin dhe mos vallë prej këtyre fjalëve përbëhet vet historia? A i dëgjon ç'thonë? Po përsëritin me fjalë veprimet që janë duke kryer. Si të sëmurë të shekullit të përbuzur dikur nga historia. E ndien vallë ç'po thonë me brirët duke e shtyrë për t'i hapur udhë vetes në këtë realitet të pandryshueshëm. Asnjë lloj zgripi ku ata mund të rrëzohen. Dhe prej tërë kësaj ata nuk kanë në trup asnjë lloj dhimbjeje. Nuk u dhemb as shpirti. Vetëm po flasin njësoj si ujqërit që po shqyejnë prenë e tyre. Kjo është gjuha moderne e së folurës. Po ku ndodhet këtë çast historia, e cila kurrë s'ka për tu shkruar megjithëse e parë prej kamerave pa numër, ajo s'do të lerë më asnjë gjurmë. E lëpirë prej gjuhës së kohës dhe e parë një çast të vetëm, nga kjo botë papritur do të zhduket. Ata po flasin për gjëra krejt të zakonshme ose si kuaj po e shijnë me këmbë lëmin, në vrap, gjithçka si çast për të bërë historinë. Të mjerët ata që nuk do të kenë më rast tjetër historisë për t'iu shfaqur. Ky realitet i ngarkuar me kaq shumë mundësira është i destinuar për të vdekur. Por ata nuk e kuptojnë dot dhe kjo i bënë plotësisht të lumtur. Ja si mu shfaq në ekrane dhe lumturia e tyre. Një egërsi e uritur që të tërë një nga një është duke i gëlltitiur. Dhe prej kësaj kasaphane më asgjë s'ka për të mbetur. Mjerë pasardhësit që do t'i kërkojnë më vonë gjurmët e së shkuarës së tyre. Fytyra të dobëta, të venitura, të para aq shumë prej internetit do të shfaqen përmes një fytyre të vetme, që ka për t'i ngjarë vetëm

Drakulave. Faqja e zezë e historisë që ata shkruan do na shfaqet si fantazma që ne do t'i dëbojmë prej ëndrrave tona me dritën e realitetit dhe arsyes.

1.8.09

PËRRALLË NGA E SOTMJA

Një njeri për tu mbështetur. Më i fortë se unë, më i guximshëm se unë. Një forcë dhe guxim që na mungon për t'i çuar lidhjet në një marrëdhënie pa kushte. Ti dobësi e varur te supi im. Duke u kapur te ky zgrip për shpëtim ti re në një gropë edhe më të thellë dhe unë mundem të të kap vetëm përmes ulërimave të tua. Ti që re mbi supin tim këtej e tutje do të jesh fëmija e mëshirës sime. Pse po vijnë përherë ato barka drejt Lampeduzës mbushur me të vdekur? Atje ku ti u mbështete nuk gjete strehë por një burg ferri. Më shumë të vdekur se të gjallë në Lampeduza janë duke mbërritur. Deti u tërhoq duke e lënë tokën vetëm. Këtë hartim si nxënës i klasës së parë po e shkruaj me dhimbje. Me dashuri po i mbledh tërë të vdekurit që nuk e arritën dot bregun. Në fakt me një logjikë fëmije unë padashur kisha shkruar: Jo deti por vet toka ishte tërhequr nga deti. Mos vallë po shkruaj një përrallë ndërsa jam duke parë pamjet me të mbytur që mua si dëshmitar kurrë s'kanë për të më pyetur? Ja pse hartimi im u shndërrua në përrallë para se tokës t'i afrohet deti tjetër me valën e re të të mbyturve. Vetëm atëherë ndoshta do ta besoni se përralla para se të tregohej dikur ka qënë krejt e vërteta.

14.1.17

NJË KALË SI NJË LODËR

Mba mend që ti nuk kishe kalë. Dhe një oborr shtëpie pa një kalë do të kish qënë diçka pa kuptim. Dhe sidomos pa erën e barit të korrur. Pa patkonjtë që im atë i sillte nga Delvina. Të mos kishe atëherë kalë ishte një privim prej një lodre të gjallë e që kohë pas kohe me patkonjë duhej ta vishje. Sepse duke patur një kalë një fëmijë nxiton për tu rritur. Nëse kalit i shërbeje me mjrrënjohje ai ta kthente këtë bujari shumëfish. Aq sa i lartë e krenar por edhe i bukur. Ca sy të tejdukshëm. Një lëkurë e butë e rrëshqitshme si një cohë kadifeje. Dhe ato krifat që shpesh i përdornim për tu kapur në revan të kësaj qënieje që gjallërohej papritur. Unë kisha një kalë, një kalë të vërtetë, një mik, një çudi si lodër fëmijërore, e cila zbatonte urdhrat e një zoti, i cili ushtrohej për tu ulur në fronin e një perandorie. Pra ti nuk kishe një kalë por vetëm ëndrrën atë një ditë për ta patur. Sepse unë përdorja dhe një gjuhë tjetër për të folur. Ajo pasuri rritej vazhdimisht sa herë që kali m'i ngulte sytë dhe unë nisa të kuptoja fuqinë e një lutjeje. Kur im atë do t'i ndërronte kalit patkonjtë, unë e mbaje me duart e mia të vogla njerën prej këmbëve. Këmbe e kalit më dorëzohej por shihja në sytë e tij lutjen. Babai i priste me një thikë pjesë nga të thundrave gjer afër mishit. Atëherë njoha dhe natyrën e dhimbjes. Këmbe e kalit më ikte nga dora dhe babai lëshonte për tokë thikën. Pastaj patkoi duhej mbërthyer me gozhda. O tmerr, gozhdët të ngulura gjer në mish. Gozhda të trasha, të mprehta. Kujdes

ati im, kujdes dhe çekani godiste fort ndërsa duart e mia dukej se mbanin një viktimë që po therej. Tani që i kujtoj të gjitha zbulova se isha ftuar në një skenë edhe pse për të lozur në të role të dorës së dytë. Ti nuk kishe asgjë nga këto dhe kjo zgjonte mërinë tënde. E butë, e ngrohtë deri në një lutje. Sepse atëherë thuhej se prej një shtëpie me kalë dalin vetëm kalorës. Porta hapej vet dhe sapo kali e kapërcente atë niste të frynte era. Ishte një pushtet i madh të kishe një kalë. Hipur mbi të nuk u trembeshe më largësive. Kuajt dalin prej shtëpie të veshur e të mbathur. O zot si harbonte një kalë prej lirisë dhe unë mbi të që kalëroja si mbi një shtrat ëndrrash.

6.1.17

LUANI NË KAFAZ

Çfarë bën një luan në kafaz? Përplasat nëpër rrjetat e trasha të hekurit sa nga njëra anë në tjetrën. Një vrull i ndrydhur për të dobësuar forcën që i zente nëpër deje e muskuj. Loja e egër vazhdon gjersa forca të jetë dobësuar dhe ai luan që tani nuk është më luan por një gjësendi e shpërfytyruar. Një luan në kafaz - shfaqja më e turpshme e burgosjes së lirisë së dëshpëruar që po i thithnin nëpër damarë gjakun e forcës. Po çfarë është një luan atëherë brenda një kafazi? Deri në kufirin e fundit të imagjinatës. Ku i ka fshehur dhëmbët dhe ato kthetra si ganxha prej hekuri, ata sy të shndritshëm dikur, që tani mbyllen prej dëshpërimit. Ndiej varfërimin e gjuhës për ta shpjeguar gjithçka jam duke përjetuar. Po ajo shpejtësi e katër këmbëve dhe ajo tendosje e muskujve që kanë harenë e betejës së ardhme. Ja ç'është burgu për një luan që tani i ka mbetur vetëm emri dikur i lavdishëm. Një Herkul që ra bashkë me mitin e tij. Një Akil që iu bë më vonë çdo historie i padobishëm. Një zhbërje gjymtyrësh ku po zvetënoheshin ngadalë si pjesë të lavdive të dikurshme. Ato që i sillnin dikur tmerrin frikës dhe ngazëllenin forcën që kalëronte në savanë drejt një kaprolli të bukur. Një forcë e mbyllur brenda kafazit pas pak do të vetvritet për t'i shpëtuar dënimit me vdekje. Ai tani është duke ngrënë me tërbim mishrat e veta.

KURBA

Dua ta përshkoj kurbën nga zgjimi gjer në gjumin tjetër për të përfshirë në to dhe ëndrrat. Nëse ju pëlqen kini ftesë për të parë si u vizatua kjo mrekulli, ndoshta edhe pa pjesëmarrjen tuaj në të si spektatorë, ndërsa kurba e saj ka ndjekur lëvizjen e gjakut. Ja çfaë ka qënë ajo që unë kam dashur të them edhe pse s’doja të isha i pranishëm. Mbulimi i kokës për t’iu fshehur dritës nuk na shpëton dot prej kësaj gjendjeje, që përjetohet në thellësi ndoshta si fatkeqësi prej së cilës ne shfaqim indiferencën tonë, duke bërë ushtrime të forcës së trupit. Këtë kam dashur të them sepse ndërkohë që e vizatoja, vet kurba më shprehte në radhë të parë mua për tu bërë shprehje e një gjendjeje, të cilën të tjerët nuk e përjetonin dot në sensin e këtij humori, që si adrenalinë kapërcente tërë pengesat e rastit. Unë s’ftoj askënd për të parë ndeshje të tilla ku gladiatorët dhe toreadorët e përjetojnë intensivisht, por dora për të pikturuar është e Pikasosë që përherë nderon lëvizjen e paprerë të trupit dhe mendjes. Kurba është akt që nuk ndërpritet dot prej gjumit, sepse në ëndërr këto mund të shfaqen në një formë tjetër, përderisa të gjitha janë duke ndodhur në mendjen time. Unë këmbëngul përherë për të vizatuar, por dorën time e ngre dhe e ulë pesha e diçkaje tjetër. Ne nuk i shpëtojmë dot ndjesisë se rrethanat kanë marrë në dorë fatet tona.

28.2.17

SA TË DUAM TANI O I VDEKURI YNË I PAVDEKSHËM

Befas ndodhemi në vorbullën e një ngjarjeje e cila ka prirje për tu zhvilluar më tej. Nuk e kisha menduar kurrë se ti vet do të bëheshe qendra e saj. Rrethanat që u pleksën befaz në të po i shtonin prurjet e ujërave dhe lumi rrezikonte për të dalë përtej shtratit. Ai ka vdekur por pas vdekjes së tij rrethanat u pleksën edhe më tepër. Drita që binte mbi ata kënde të errët e bënte edhe më të thellë misterin. Një ekspert hetues vetëm sa e rindërton ngjarjen për të na treguar se lumi nuk është vetëm ai që duket. Janë rrjedha të tjera të shumta e të nëndheshme që hyjnë në optikën e ekspertizës. Ai vet duke rrjedhur i kish turbulluar edhe më tepër gjërat duke lënë jashtë fije që të çonin në drejtime të tjera. për t'i shtuar ngjarjes rrethana të tjera të panjohura. Tani që kujtimi i tij po zbehej ngadalë ne po ndanim teritoret ku ai kish mbretëruar. Shtëpi e vila, para nëpër banka. Ai ridimensionohej për tu zbratur me gjithçka që shpirti i tij i kish lejuar trupit të jetonte. Kjo arratisje që dikur kish qënë e pamundur, tani trishtimi që ne provonim po bëhej tepër argëtues. Kudo ku ne gjetëm pjesë të pasurisë së tijS vinim re se ai nuk e kishte menduar kurrë se një ditë nga kjo jetë me gjithçka do të mbartej. Ai ishte hero i trishtuar i një jete që në çdo hap përpiquej të fshinte çdo gjurmë që linte pas vetes. Po niste një aventurë e pazakontë juridike, familjare nëpër zona ku ai na shfaqej befaz aty ku ne nuk e kishim parë kurrë. Dhe pikërisht ai na u zbulua i tëri vetëm pas vdekjes duke iu fshehur gjithmonë së vërtetës. Ne që na dukej se kish qënë pjesa jonë, po e humbisnim dita-ditës gjersa vdekja mizore na dha çelësat

për të hyrë në të fshehtat e një jete, e cila po na shfaqej përherë e më shumë përmes rrjedhave të turbullta. Dhe siç po duket ne kurrë s'kemi për të mbërritur në qendër të saj. Një njeri tjetër ishte filli që thurte pas jetën e tij. Ai njeri që u shfaq befaz me vdekjen e njeriut tonë. Duhet mundur pikërisht ai i panjohuri që ne të bëhemi trashëgimtarë. Ai që përherë kish lëvizur gurët në prapaskenë tani u shfaq duke zbuluar një marrëdhënie të fshehtë, e cila do të na përplaste sa andej-këndej për ta bërë krejtësisht tonin njeriun e vdekur. Ai që ndoshta s'kish qënë kurrë i yni të tillë donim ta kishim pas vdekjes. Ai na shfaqej e zhdukej nëpër ato kanale të fshehta në kohë të mungesave të zgjatura, ku jeta e tij prej geji lëvizte nëpër disa kanale të fshehta. Ne aq sa ç'i rrimë larg vorbullës aq edhe duam t'i afrohemi asaj. Njeriun e humbur në jetë donim ta fitonim në vdekje. Të zbulonim a kishte qënë ajo e atij dashuri apo urrejtje. Unë jam fytyra juaj- thoshte sa herë e takonim nëpër fotografi ose në videot e filmuara të familjes. Ai që u trembej atyre dhe përherë vinte në takim me ta me një fytyrë tjetër.

MREKULLI TË VRARA

Nëse do të vizatosh në mendje vendin ku je lindur e rritur do zbulosh në të shumë pika referimi, të cilat kërkojnë urgjentisht të lidhen me njëra-tjetrën. E kam bërë këtë provë disa herë për të ushtruar kujtesën e cila duhet të mbetet e gjallë gjer në vdekjen time. Kurdoherë ky ka qënë një vizatim i pafajshëm fëmije i nxirë prej korigjimit të gabimeve. Harresë emrash apo i pikave të horizontit. Duket se secila prej tyre kërkon vendin e vet të preferuar të saj në hartën e kujtesës. Male dhe lugina që lëvizin diku rreth zemrës së terrenit për të dëgjuar rrahjet e tyre. Anjëherë ajo nuk ka qënë një shumë e thjeshtë numrash, por ka një vërshim prej çdo skute, skërkave e përrenjve, shtigjeve që tani kanë humbur krejt brenda një peizazhi që pothuaj është transformuar i tëri. Mbi këtë vend kanë mbetur shumë plagë të hapura dhe kujtesa s’di cilën të shërojë më parë prej tyre. Por edhe pse do t’i duhej ky stërmundim kujtesës nëse ajo nuk e motivon më dot të ardhmen? Unë kthehem e kthehem si një i akuzuar për vrasje në vendin e krimit. Kam mbi supe barrën e rëndë të së shkuarës. Dua të ndodhem pikërisht tani në sheshin e Ovlës, një pllajë mbi Malin e Bardhë por mungon atje lisi i lashtë dhe ikona e vogël ku falej lodhja e pelegrinëve. Kjo tendencë për tu kthyer ndërsa ndien se e ardhmja nuk të premtonte më asgjë tjetër. Është një përpjekje për të ndalur ritmin e kohës e cila pa mëshirë është duke të tërhequr drejt fundit. Jam duke u kapur për shpëtim tek

këto vende ku këmbët e mia kanë shkelur dhe vështirimi im i ka kapur për të ushqyer fantazitë dhe përfytyrimet. Meqënëse koha për tu kthyer po mbaron ti ve kujtesën në kërkim për të zbuluar çfarë atje është duke ndodhur. Ja pse Cella aty përfund luginës së Gajdharit ngre prej territorit të saj përherë mjegull. Sa më thellë ajo aq më lart ngjiten majat e maleve sipër. Te Qafa e Korës është sheshpushimi i erërave. E ardhmja vjen përherë prej së shkuarës përmes këtyre imazheve ku historia kurrë s'ka patur ndonjë rol për të luajtur. Është paqja që njeriu gjen me veten në një zemër që rreh për të gjithë dhe gostia e madhe e homazheve ua rrit përmasat atyre pak kilometrave katrorë, duke i shndërruar në qendër të botës. Unë përherë do të kem uri dhe etje dhe vihem në kërkim të këtyre burimeve që më pajtojnë me rreziqet e kërcënimet e së ardhmes. Ata duhet të lindin prej njëri-tjetrit pasi iu janë thyer tërë këmbët e janë verbuar kur panë këto mrekulli të vrara.

3.11.16

PSE U BËRA VOLTERIAN

Kam një nderim të madh për kopshtin dhe pemët dhe nuk di si atyre tu shpërblehem. Për shumë shkaqe por me gjasë për shkak të Volterit i cili i pari ma zbuloi kopshtin si kurë shoqërore duke i dhënë dritën që mendjes sime i kishte munguar. Që prej atyre kohëve që tani po i quaj të lashta unë kam krijuar një marrëdhënie të re me natyrën si të isha nxënës i saj ose ai fëmijë që qe rritur mes kopshtijeve e lëndinave por që më vonë e kuptoi se në ato kohë kishte përshkuar vet parajsën. Me pemët ne krijojmë një marrëdhënie gati intime jo prej mollës që i ra mbi kokë Njutonit prej së cilës ai zbuloi ligjin e gravitetit. Por më parë ishim vizitorë në Kopshtin e Edenit ku Eva këputi e para një kokërr molle dhe e kafshoi për të kryer më pas krimin e parë të njerëzimit. Prej këtu unë kisha nisur bashkëjetesën me natyrën. Unë e kisha zbuluar atë pas një gjumi të thellë gjer te miqësia që më kish dhuruar në kopshtin tim një arrë e vogël. Aty qenia ime hyri në garë me pemën dhe iu kacavira asaj nëpër degë gjer në majë ku po fitoja pushtetin mbi gjithçka rreth e rrotull. Atje zbulova magjinë e një të fshehte që gjer këtu lart do të ngjitej përherë prej rrënjëve. Volteri më kish parë dhe më inkurajonte t'i kapërceja barrierat e përditshmërisë drejt një miqësie të re dhe të panjohur. Më duket se jam i shtrirë ende te ai shtrat i ngushtë i arrës duke dëgjuar zëra të tjerë që vinin prej zogjve e fëshfërimave të pemëve. Ja pse u bëra volterian dhe nuk vrava kurrë njerëz. Paqja këtu thur kurorët e pemëve dhe

drita që depërton përmes gjetheve nxit mendjen të kërkojë të vërtetën. Kush njëherë ka jetuar qoftë edhe për pak kohë në këtë parajsë, nuk do të bëhet kurrë mbartës i së keqes.

7.11.16

ËNGJËJT SI KOPJE TË FANTAZMAVE

Njerëz realë të dikurshëm tani janë bërë fantazma. Nuk di ç'fuqi ata i rimerrë 10-fish e 100-fish për të na i sjellë nëpër përdishmëritë tona. Madje ata tani drejtojnë edhe ambicjet tona. Ata fluturojnë fare papritur të mërztur prej ngadalësisë sonë. Edhe pse ata janë të dashurit e mi të dikurshëm ata shpesh në këtë mënyrë hakmerren ndaj harresës sime. Ata janë ushqyer me errësirën e gjatë të një verbërie. Mund të jenë bërë ëngjëj dhe çfarëdo tjetër që dikur kish qënë e pamundur për të ndërtuar një marrëdhënie. Dhe pse më tepër se i së ardhmes unë bëhem rob i së shkuarës. Ata pyje që ndoshta s'ekzistojnë më popullohen përsëri me fantazma. Sidomos në muzg në prag mbrëmjeje kur gjërat në qetësi të braktisura nga drita e ditës i tremb edhe më tepër vetmia. Atëherë kur ne bëhemi gati për t'iu dhënë qetësisht njëri-tjetrit të detyruar dhe prej frikës, e cila na kumton se tani duhet të zbulojmë kufijtë benda vetes. Atëherë fantazmat popullojnë përfytyrimet tona. Me re dhe mjegull përsipër, me çudinë e kthjelltë që pse kaq papritur prej kësaj bote ata kishin ikur, ky peng, një lloj misteri i cili tani mund të përjetohet edhe si vet lumturia. Fantazma e zhveshur prej së keqes të ndriçon me fanarin e saj udhën. Çdo gjë e vrarë prej hirit të vet po lindet. Kjo pamje e jetës sonë përshkohet prej një drite jo natyrale. Është vet hija në dritë ku digjen çaste pa numër që gati po e kthejnë kujtesën në lëndë dhe të vdekurit e tu po shpallin pavdekësinë e tyre. Kjo kishte qënë rruga e vetme ndoshta pavdekësinë për ta mbërritur. 22.3.08

FAJE TË DJESHËM

Sa vjen e bëhet gjithnjë e më e vështirë për të zgjuar të fjeturit për shkak se është dobësuar forca tërheqëse ndaj tyre. Ka kohë që nuk zbuloj më dot asnjë prej të fshehtave që ndodhen brenda meje. S'e kuptoj se çfarë e ka bërë atë të padepërtueshme dhe borxhi i madh që kemi ndaj kohës ka për të mbetur i pashlyer. Asnjë vështrim nuk është i aftë të verë në fokus gjithçka rreth e rrotull. Edhe nëse ato ndodhin vetëm në ëndrrat e mia. Edhe ëndrrat ndoshta s'kanë me çfarë të ushqehen. Në këtë zgrip ku mba të ndezur motorët. Vlerat morale konsumohen me shpejtësi gjersa idetë të varfërohen dhe aq më keq gjuha që në revoltë nxjerrë prej vetes fjalët e gjirizit. Me sytë nga qielli presim të vijë drita prej ideve të reja por më parë duhet plehëruar toka që varfërohet sepse tërë burimet e ujit të saj i ka kapur kuçedra. Dhe pse vetëm koha duhet të jetë gjykatëse, kur më parë ajo ka qënë fajtoare. Koha duhet të ishte ndalur për të nxjerrë eshtrat e të parëve nga dheu. Ata që i kishin braktusur idetë para se nga kjo botë të kishin ikur. Këto janë disa nga shkaqet pse dritës i duhet të hyjë më thellë për të nxjerrë çka mbetur e gjallë përtej errësirës. Faje të djeshëm të pandëshkuar me një të ardhme që vinte përherë vonë, vetëm në muzg ku dielli ishte në të perënduar. Ju ftoj tani pas kësaj parashtrere të hidhur të ushqeni me humorin tuaj mërzinë time. Jini të ftuar në një gosti të hidhur por dollinë e parë do ta ngrejmë për çmendinë që të çlirojë mendjet tona

prej këtij burgu të tmerrshëm, ku të gjithë jemi mbyllur. Një kohë mërzie duhet prej kohësh ta kishte ngritur flamurin e saj në gjysmështize.

10.6.19

NJË SUITË MËNGJESORE

Ecën rrugicë më rrugicë për të zgjuar me kollën e tij krejt lagjen. Është ora 6:00 e mëngjesit. Mba në një rën dorë litarin e qenushit. I zgjon të gjithë duke u prerë në mes ëndrrat. Ai bëhet kështu orë e pavullnetshme te koha. Del për të pastruar ajrin e mushkrive të veta për të infektuar të tjerët. Dhe qenushi që tani vrapon para tij shndërrohet në një lodër. E tërë kjo merrë notat gazmore të një ekspedite të vogël por burrin nuk e shqetëson aspak qetësia që po thyhet te secili me një krismë të lehtë. Ajo tani u bë ora e zgjimit të tyre. As që do të kthehet përsëri për të verifikuar nëse ora e tij nuk është prishur ende. Ndodh një ndotje akustike e mjedisit por veshët tanë kollën e tij e dëgjojnë si finale të një uverture. Njeriu që çan ajrin e lehtë mëngjesor nuk i sheh plagët që kolla e tij tek secili është duke hapur. Kolla e tij godet ajrin si një timpan në një kohë që ajo është duke thithhur ajrin e frymëve tona. Nuk ka as leje prej bashkisë për të zgjuar qytetarët. Paligjshmëria e tij tregon sa e brishtë është liria jonë. Dua t'ia këput atë zile varur te fryma e tij-kjo kollë e bezdisur prej mushkrive të palara. Po më gërryen nga brenda ndërsa ai është duke pastruar mushkритë e veta. Orën e tij të prishur duhet ta ndreq ligji por prej kësaj mungese ai është kthyer në një përpikëri të zakonshme të shkëljes së ligjit. Kështu qyteti është duke u bërë i secilit në mënyrën më të thjeshtë të përdorimit. Secili mund të dhunojë lirinë e tjetrit pa u ndëshkuar. Suita e vogël është duke u rënë zileve të saj dhe qyteti duke u vetshprehur. Në

vend të një kambane zgjimi tringëllojnë këto zile që tani po shoqërohen prej ballkoneve me të qeshura. Kjo është si një këngë që ne ia këndojmë njëri-tjetrit majë plehut. Ky fakt mund të duket fare i parëndësishëm për shkak të bombave mediatike që s'na lejojnë të shohim nëpër ç'kanale të zinj përditshmëria jonë është duke rrjedhur.

6.6.19

PËRMBAJTJA E LËNDËS

Për te shtegu tjetër	3
Takim në kohë me të shkuarën.....	5
Shtëpia e bishës.....	7
Bajlozi i patjetërsueshëm.....	9
Komandanti para ushtarëve.....	11
Në ag.....	12
Mbrojtje për veten.....	14
Fjala falje e gjuhës.....	16
Herakliti-orë matëse e kohës.....	18
Një zë në Surdinë.....	19
Pavdekësia vjen prej të vdekurve	20
Instikti i shpellës.....	21
Mëdyshje.....	23
Ajo që nuk është bërë ende urrejtje.....	25
Një fjalë sa për një mijë fjalë.....	27
Në studio.....	29
Arsye supreme.....	31
E fshehta e një profecie.....	32
Kujtesa djallëzore.....	34
Kënga e majekrahut	35
Filozofia.....	36
Për kafkën.....	37
Çdo mëngjes si në përjetësi.....	38
Vështirësi në numërimin e pëllumbave.....	39
Begatia e së qeshurës.....	40

Mik me horizontin.....	41
Krimi i përditshmërisë.....	42
Lojë e madhe e guximit dhe sfidës.....	44
Homazh për vuajtjet.....	45
Të varrët e mi prehen në varreza.....	46
E keqja do mbillet stinën tjetër.....	47
Mërzia si tokë e infektuar.....	49
Shtëpia që ka për zot mua.....	50
E mësuara përmendsh.....	52
Caku i mbramë.....	54
Shtëpia e së shkuarës.....	56
Mrekullia afër dhe larg.....	58
Helikat e erës.....	60
Te fjala si përsosmëri ku ende s'kemi mbërritur.....	61
Tokë e qiell.....	63
Hani i një udhe të vdekur.....	64
Apendiks i së keqes.....	65
Përballë një pasqyre.....	66
Heshtja ulëritëse.....	68
Trëndafili i shkretëtirës.....	69
Antipoezia.....	71
Besim i verbër	72
Koha e pamatshme.....	74
U linda i lirë u rrita si skllav.....	75
Martirët e një beteje të humbur.....	76
Një i varrë i pafajshëm.....	77
Bëju të fala lartësive.....	79
Qentë si miq të /pa/dobishëm	81
Para pasqyrës kreh mërzinë time.....	82
Kohë elektronike.....	84
Realiteti në një ëndërr	85
Humbje që kërkon fitoren e saj të dikurshme.....	87

Në një mbrëmje prilli.....	88
Hapje me një mundësi zbritjeje në thellësi.....	90
Instikti i fluturimit.....	92
Plagë të një pasioni të çmendur.....	94
Nën një veshje të re.....	95
Ditë shiu.....	96
Gladiatorë.....	97
Kthimi është udha e pendesës	98
Pika e rëndesës.....	99
Ulërima e të qeshurave.....	100
Muret e shurdhët të kujtesës.....	102
Jetëgjatë - jeta duhet të jetohet.....	103
Madhështi e heshtur.....	104
Lutje e vonuar	105
Me tableta nën gjuhë.....	106
Zotat dembele.....	107
Timon.....	108
Një kavje e dobishme.....	109
Lutje pa zë.....	111
Vdekja e mitit.....	112
Statusi i udhës.....	113
Dy njerëz.....	115
Të uriturit ushqehen me fjalë.....	117
Përrallë nga e sotmja.....	119
Një kalë si një lodër.....	120
Luani në kafaz.....	122
Kurba.....	123
Mrekulli të vrara.....	126
Pse u bëra volterian.....	128
Ëngjëjt si kopje të fantazmave.....	130
Faje të djeshëm.....	131
Një suitë mëngjesore.....	133

Cip katalogimi